

แผนพัฒนา อบต.สี่ปี (พ.ศ.2561 - 2564)

ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง
อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน (สำนักงานปลัด)

คำนำ

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดงบังสี่ปี (พ.ศ.2561 - 2564) เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางหนึ่งในการกำหนดจุดหมายและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสี่ปี โดยมีการทบทวน เพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ซึ่งจะเน้นหนักในด้านใดบ้างในช่วงระยะเวลา สี่ปี จำเป็นต้องจัดทำเป็นแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสี่ปีเสียก่อน เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีการตรวจสอบ ทบทวน คัดเลือกแผนงาน /โครงการให้พร้อมที่จะนำไปจัดสรรงบประมาณและสามารถดำเนินการได้

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสี่ปี (พ.ศ.2561 – 2564) ฉบับนี้ ได้ดำเนินการจัดทำตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ทุกประการ

องค์การบริหารส่วนตำบลดงบังหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับนี้ จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนสารพัดประโยชน์ทั้งเวลา บุคลากรและงบประมาณได้เป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์สุข ของประชาชนในท้องถิ่นโดยรวม

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ 1	
บทนำ ความเป็นมาของแผนพัฒนา อบต. สีปี	1
ส่วนที่ 2	
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	5
ส่วนที่ 3	
สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา	15
ส่วนที่ 4	
ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาในช่วงสี่ปี	56
ส่วนที่ 5 การนำแผนพัฒนาสี่ปีไปสู่การปฏิบัติ	57
- บัญชีสรุปโครงการพัฒนา	
- รายละเอียดโครงการพัฒนา	59

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาของแผนพัฒนาอบต.สี่ปี

การแผนการพัฒนาเป็นการมองไปข้างหน้าอาจเป็นช่วงสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาว เป็นกระบวนการกำหนดการใช้ทรัพยากรขององค์กร โดยกำหนดกิจกรรมต่างไว้ล่วงหน้าให้บรรลุภารกิจ วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในอนาคต

การที่ท้องถิ่นจะพัฒนาไปทิศทางใด จำเป็นต้องมีการกำหนด วิสัยทัศน์ หรือภาพในอนาคต และแปลงมาสู่การปฏิบัติ ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จึงได้ปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 จึงได้กำหนดการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 2 ประเภท คือ

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาระยะยาว
2. แผนพัฒนาสี่ปี เป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียน (Rolling Plan) ที่ต้องมีการทบทวนทุกปีซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

2. ลักษณะของแผนพัฒนาสี่ปี

เนื่องจากแผนพัฒนา อบต.สี่ปี เป็นเอกสารแผนพัฒนาที่ต่อเนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนา ระยะปานกลาง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเอกสารข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ เป็นการนำแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้แล้วในแผนพัฒนาระยะปานกลางมาพิจารณาดำเนินการสำหรับปีนั้น ๆ ทั้งนี้จะมีรายละเอียดและลักษณะเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะบรรจุไว้ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณของปีนั้น นอกจากนี้แผนงานและโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา อบต.สี่ปีควรจะต้องมีความพร้อม ดังนี้

ประการแรก ด้านความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ รวมทั้งมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ประการที่สอง มีความเรียบร้อยในด้านแบบแผนและรายการทางเทคนิค

ประการสุดท้าย มีความพร้อมในด้านรายละเอียดในการคิดค่าใช้จ่าย หรือราคาของแผนงานและโครงการ ดังนั้น แผนพัฒนา อบต.สี่ปี จึงมีลักษณะกว้างๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นเอกสารแผนพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการพัฒนาไว้อย่างแน่ชัดและมีลักษณะเจาะจงของปีจะดำเนินการ
2. เป็นเอกสารแผนพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนา ระยะปานกลาง รวมถึงงบประมาณและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปีนั้น ๆ
3. เป็นแผนพัฒนาที่ความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสี่ปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงทุกปี

3. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี

1. เป็นการเตรียมโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในแผน
2. เพื่อนำแผนงานและโครงการที่เตรียมไว้นำไปบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ

3. เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนพัฒนาระยะปานกลางและการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
4. เพื่อแสดงจุดมุ่งหมายและแนวทางการพัฒนาช่วงระยะเวลาสี่ปี ว่าเป็นอย่างไร

4. ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. สี่ปี

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 7 โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

(1) คณะกรรมการพัฒนา อบต. ร่วมกับประชาคมท้องถิ่นกำหนดประเด็นหลักการพัฒนา ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของประชาคมและชุมชน

(2) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล รวบรวมประเด็นหลักการพัฒนา ปัญหา ความต้องการและข้อมูลนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสี่ปีเสนอคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) คณะกรรมการพัฒนา อบต. พิจารณาร่างแผนพัฒนาสี่ปีเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างแผนพัฒนาสี่ปี หากคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เห็นชอบ ให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องส่งร่างแผนพัฒนาสี่ปี ดังกล่าว พร้อมคำชี้แจงเหตุผลที่ไม่เห็นชอบให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างแผนพัฒนาสี่ปีจากผู้บริหารท้องถิ่น

(4) ผู้บริหารท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสี่ปีที่คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาแล้วขั้นตอนที่ 3 เสนอขอรับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ซึ่งสภาท้องถิ่นจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างแผนพัฒนาสี่ปี

(5) เมื่อสภาท้องถิ่นอนุมัติแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสี่ปี หากสภาท้องถิ่นไม่อนุมัติ ก็ส่งร่างแผนพัฒนาสี่ปี ดังกล่าวพร้อมทั้งคำชี้แจงเหตุผลไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่น ทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างแผนพัฒนาสี่ปีความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดถือเป็นที่สุด

5. ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนา อบต. สี่ปี

การวางแผนที่ย่อมส่งผลให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1) บรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) การวางแผนทุกครั้งจะต้องมีจุดมุ่งหมายปลายทางเพื่อให้องค์กรบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของการวางแผน ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความชัดเจนก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างสะดวกและเกิดผลดี

2) ประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการให้องค์กรบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่าง ๆ มีการประสานงานกันดีกิจกรรมที่ดำเนินอยู่มีความต่อเนื่อง

3) ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty) การวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต การวางแผนที่ประสิทธิภาพการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตและหาแนวทางพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

4) เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basis of control) แผนกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน้าที่การควบคุม

5) ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourages innovation and Creativity) การวางแผนเป็นพื้นฐานด้านการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ (นวัตกรรม) และความคิดสร้างสรรค์

6) พัฒนาแรงจูงใจ (Improves Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของผู้บริหาร

7) พัฒนาการแข่งขัน (Improves Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพทำให้องค์กรมีการแข่งขันกันมาก ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงาน

8) ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ทำให้กิจกรรมต่าง ที่จัดวางไว้ไปที่จุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการประสานงานในฝ่ายต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในงานแต่ละฝ่าย

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งและขนาด

องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง ตั้งอยู่ที่บ้านยางสะอาด หมู่ที่ 2 ตำบลดงบัง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากตัวอำเภอนาดูน ประมาณ 10 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 65 กิโลเมตร เนื้อที่โดยประมาณ 23 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 14,375 ไร่

2. อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	จด	ตำบลพระราชู	อำเภอนาดูน	จังหวัดมหาสารคาม
ทิศใต้	จด	ตำบลนาสีนวล	อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย	จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันออก	จด	ตำบลดอกกล้า	อำเภอปทุมรัตน์	จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	จด	ตำบลหัวดง	อำเภอนาดูน	จังหวัดมหาสารคาม

3. เขตการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงบังเดิมทั้งหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน ได้แก่

(1) บ้านหนองปลิง	หมู่ที่ 1	(6) บ้านโนนเขวา	หมู่ที่ 6
(2) บ้านยางสะอาด	หมู่ที่ 2	(7) บ้านหนองพอก	หมู่ที่ 7
(3) บ้านวังดู่	หมู่ที่ 3	(8) บ้านดงบัง	หมู่ที่ 8
(4) บ้านแก่น้อย	หมู่ที่ 4	(9) บ้านโนนเขวา	หมู่ที่ 9
(5) บ้านดงบัง	หมู่ที่ 5		

4. ประชากร

จำนวนหมู่บ้าน มี 9 หมู่บ้าน อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เดิมหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน โดยแยกพื้นที่การปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากร			จำนวน ครัวเรือน	ชื่อผู้นำ
		ชาย	หญิง	รวม		
1	บ้านหนองปลิง	102	135	237	64	นายสมัย ยั่งยืน
2	บ้านยางสะอาด	248	278	526	203	นายสัมฤทธิ์ ยอดสะเทิน
3	บ้านวังดู่	51	45	96	24	นายสุวิทย์ รุ่งรัตน์
4	บ้านแก่น้อย	163	161	324	76	นายบุญถม แสนมี
5	บ้านดงบัง	238	207	445	138	นายสากล แป่มจำนงค์
6	บ้านโนนเขวา	92	95	187	46	นายบัวพันธ์ หล้าสุดตา
7	บ้านหนองพอก	99	98	197	46	นายอภิรักษ์ ศรีวิเศษ
8	บ้านดงบัง	192	179	371	97	นายประเสริฐศิลป์ พวงสีเคน
9	บ้านโนนเขวา	171	169	340	91	นายอำพร เรียมทา
รวม		1,356	1,367	2,723	785	

ประชากรทั้งสิ้น 2,723 คน แยกเป็นชาย 1,356 คน หญิง 1,367 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 110.65 คน/ตารางกิโลเมตร (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน พ.ศ.2559 ที่มากรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

5. การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	1	แห่ง
- โรงเรียนมัธยม	1	แห่ง

- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 5 แห่ง

6. สภาพทางเศรษฐกิจ

- อาชีพ
 - (1) อาชีพการเกษตร 90.99 %
 - (2) อาชีพรับจ้าง 1.96 %
 - (3) อาชีพค้าขายและรับราชการ 7.05 %
- หน่วยธุรกิจในเขต อบต.
 - โรงสี 15 แห่ง
 - ร้านค้า 40 แห่ง
 - ปั้มน้ำมัน 2 แห่ง

7. สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด / สำนักสงฆ์ 4 แห่ง
- โบสถ์ 3 แห่ง

8. สาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน 1 แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำร้อยละ 100

9. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- สถานีตำรวจ (ตู่ยามจุดตรวจ) 1 แห่ง
- สถานีดับเพลิง - แห่ง

10. การบริการพื้นฐาน

10.1 การคมนาคม

- (1) ถนนสายหลักที่ติดต่อกับอำเภอเป็นถนนลาดยาง 1 สาย 10 กิโลเมตร
- (2) ถนนภายในหมู่บ้านเป็นคอนกรีตประมาณ 80%
- (3) ถนนระหว่างหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนดินและถนนลูกรัง

10.2 การโทรคมนาคม

- โทรศัพท์สาธารณะ 13 แห่ง

10.3 การไฟฟ้า

- มีไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน 9 แห่ง

11. แหล่งน้ำ

11.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ, ลำห้วย 19 สาย
- บึง, หนอง, สระน้ำ 21 แห่ง

11.2 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย 11 แห่ง

12. ข้อมูลอื่นๆ

12.1 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

- ในตำบลดงบังยังไม่มี การค้นพบทรัพยากรธรรมชาติประเภทแร่ธาตุที่สำคัญๆ

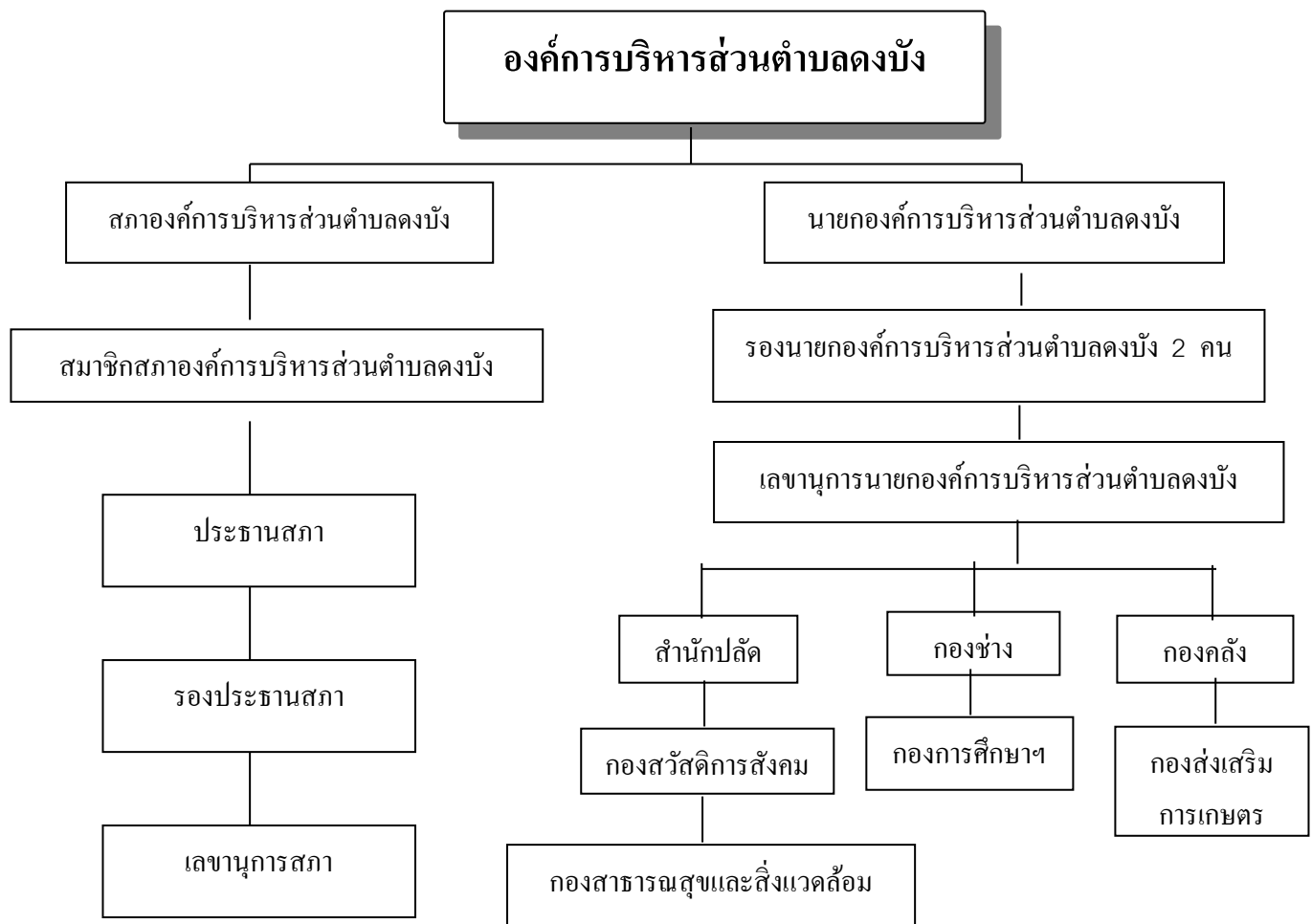
12.2 มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน	1	รุ่น	200	คน
- ตำรวจอาสา	1	รุ่น	45	คน
- อาสาสมัครสาธารณสุข	1	กลุ่ม	53	คน
- อปพร.	1	รุ่น	46	คน

13. ศักยภาพในตำบล

- ข้อมูลด้านการเมืองการบริหาร

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง

13.1 ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

(1) จำนวนบุคลากร	จำนวน	26	คน
ตำแหน่งในสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล		11	คน
ตำแหน่งในกองคลัง		1	คน

ตำแหน่งในกองช่าง	2	คน
ตำแหน่งในส่วนสวัสดิการสังคม	1	คน
ตำแหน่งในส่วนศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	9	คน
ตำแหน่งในส่วนส่งเสริมการเกษตร	1	คน
ตำแหน่งในส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	1	คน

(2) ระดับการศึกษาของบุคลากร

ปริญญาโท	จำนวน	4	คน
ปริญญาตรี	จำนวน	12	คน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	จำนวน	4	คน
ชั้นมัธยมศึกษา	จำนวน	6	คน

13.2 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประจำปีงบประมาณ 2559 รวมทั้งสิ้น	11,780,236	บาท
รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง	218,250.40	บาท
รายได้ที่ส่วนราชการต่างๆ จัดเก็บให้	7,785,157.60	บาท
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	3,776,828	บาท

13.3 ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

(1) การรวมกลุ่มของประชาชน

จำนวนกลุ่มทุกประเภท	28	กลุ่ม
---------------------	----	-------

แยกประเภทกลุ่ม

- กลุ่มอาชีพ	26	กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์ ฯ	2	กลุ่ม
- กลุ่มอื่นๆ	-	กลุ่ม

13.4 จุดเด่นของพื้นที่

- (1) การคมนาคมสะดวกเพราะมีทางหลวงเชื่อมระหว่างจังหวัดมหาสารคามกับจังหวัดบุรีรัมย์
- (2) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม
- (3) มีโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมีหลักสูตรการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- (4) มีมรดกทางศิลปวัฒนธรรม คือ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง (อุบะแด้ม)

ส่วนที่ 2

การสรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตาม
แผนพัฒนาท้องถิ่น

(พ.ศ. 2561-2564)

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบล

ในปีที่ผ่านมา

ผลการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง ในปีที่ผ่านมา

แผนพัฒนา อบต. สามปีเป็นแผนระยะสั้น ซึ่งจะต้องมีความต่อเนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาระยะปานกลาง และสัมพันธ์ใกล้ชิดกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การวางแผนพัฒนาถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการพัฒนาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทั้งด้านระยะเวลา บุคลากร และงบประมาณ

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง ประจำปี 2560 ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 386 โครงการ

1. สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ชื่อปัญหา	สภาพปัญหา
1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ - ราษฎรว่างงาน - ความยากจน - ขาดเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ปลา
2. ปัญหาด้านสังคม	- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - การว่างงานของราษฎร - การส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการ
3. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	- การคมนาคมไม่สะดวก - การไม่มีที่ระบายน้ำ - การขยายเขตไฟฟ้า
4. ปัญหาด้านแหล่งน้ำ	- ขาดน้ำในการเกษตร - ขาดน้ำในการบริโภค - ภัยแล้ง
5. ปัญหาด้านสาธารณสุข	- โรคไข้เลือดออก - การไม่มีที่ระบายน้ำเสีย - คนพิการ เด็ก ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส - ปัญหาขยะมูลฝอย - โรคติดต่อของคนและสัตว์

ชื่อปัญหา	สภาพปัญหา
6. ปัญหาด้านการเมือง การบริหาร	- การขาดความรู้ในระบอบประชาธิปไตย - เวทีประชาคมขาดความต่อเนื่อง - บุคลากรขาดการฝึกอบรม ความรู้ในการปฏิบัติงานและขาดประสบการณ์
7. ปัญหาทางการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	- การศึกษาต่อในระบบโรงเรียนของเด็กไม่ถึง 100 เปอร์เซ็นต์
8. ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ - การขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ - การบุกรุกที่สาธารณประโยชน์

2. ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

- ส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมหลังฤดูการเก็บเกี่ยว
- จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ
- จัดอบรมและให้ความรู้แก่ประชาชนเยาวชนและกลุ่มสตรีในการจัดกลุ่มอาชีพต่างๆ

2.2 ผลการดำเนินงานด้านสังคม

- ส่งเสริมการจัดการด้านการศึกษาทั้งภาคในและนอกระบบอย่างทั่วถึง
- อนุรักษ์ยาเสพติดและสิ่งให้โทษแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง
- จัดให้มีการส่งเสริมงานประชาคมตำบลเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน, ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง
- จัดอบรมตำรวจประจำหมู่บ้าน
- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาประจำตำบล

2.3 ผลการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสามารถใช้การได้ในสภาพที่ดีทำให้การได้คมนาคมได้สะดวกสบาย ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางระหว่าง หมู่บ้าน – หมู่บ้าน หมู่บ้าน – ตำบล
- จัดติดตั้งไฟฟ้าให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน

2.4 ผลการดำเนินงานด้านแหล่งน้ำ

- จัดให้มีการขุดลอกลำห้วย , หนองน้ำ , การชลประทาน เพื่อนำน้ำมาใช้ในการเกษตรอย่างเพียงพอ
- อนุรักษ์ให้มีการปลูกต้นไม้
- จัดให้มีระบบประปาให้ครบทุกหมู่บ้านอย่างทั่วถึงและใช้น้ำอย่างประหยัด

2.5 ผลการดำเนินงานด้านสาธารณสุข

- อนุรักษ์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชน เด็ก เยาวชน เช่น โรคไข้เลือดออก อย่างทั่วถึง
- จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยอย่างทั่วถึง

2.6 ผลการดำเนินงานด้านการเมือง,การบริหาร

- ส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการเมืองแก่ผู้นำ
- จัดให้มีเวทีประชาคมอย่างต่อเนื่อง
- จัดอบรมบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้รู้จักการวางตัว,แนวทางการปฏิบัติงานในหน้าที่ เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและทันต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน

2.7 ผลการดำเนินงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาต่อในระบบโรงเรียนให้มากที่สุด
- ส่งเสริมให้ประชาชน,เยาวชนเห็นความสำคัญของการศึกษาต่อทั้งภายนอกและภายในระบบ
- ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมรวมทั้งสืบสานประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมให้คงอยู่ต่อไป

2.8 ผลการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- รณรงค์ให้ประชาชนรักษาทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและประโยชน์นานาประการ
- รณรงค์ให้มีการปลูกป่าทดแทน
- สนับสนุนให้ประชาชนหันมาใช้กลบในการปรับปรุงดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูกอื่นๆ ที่เป็นการรักษาหน้าดิน เช่น ปลูกพืชตระกูลถั่ว ปลูกโสนแอฟริกันในการขจัดปัญหาดินเค็มและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ฝึกอบรมและให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3

ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

ส่วนที่ 3

1. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างการการเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ โดยร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 –2579) สรุปร้อยได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
"ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"
นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
และตอบสนองต่อการบรรลุ
ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต
สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้าง
ความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสนอภาคและ
เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติกับแผนในระดับต่างๆ

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2559 เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และให้เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในระยะที่ ๒ ของรัฐบาล (ปี 2558 - 2559) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นไป) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๒ คณะ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป เพื่อจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และ (๒) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ (Roadmap) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูปได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยได้มีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการเมือง และ นักวิชาการ รวมถึงได้พิจารณานำข้อคิดเห็นจากสภาพัฒนาการ และความคิดเห็นจากภาคประชาชนมาเป็นข้อมูลในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติด้วย และได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ในการดำเนินการขั้นต่อไป คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะนำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและจะได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนที่จะนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ชาติมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศภายในเดือนตุลาคม 2559 ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ตุลาคม 2559 - กันยายน 2564) นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ จะได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระยะ 5 ปี มาถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติการระดับกระทรวงและแผนพัฒนารายสาขาในระหว่างที่กลไกการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม 2560

2. สาระสำคัญ

2.1 สภาพแวดล้อม

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วและในหลากหลายมิติทำให้ภูมิทัศน์ของโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อให้เกิดโอกาสทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการเมืองของประเทศไทยแต่ขณะเดียวกันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ก็มีปัจจัยเสี่ยงและภัยคุกคามที่ต้องบริหารจัดการด้วยความยากลำบากมากขึ้น กระแสทุนนิยมและการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์เศรษฐกิจของโลกได้ส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งเดิมมีโครงสร้างเศรษฐกิจในระบบ “เกษตรแบบพึ่งตนเอง” ต้องปรับตัวและเปลี่ยนไปเป็นระบบเศรษฐกิจที่ “พึ่งพาอุตสาหกรรมและการส่งออก” การพัฒนาในภาคเกษตรล่าช้ากว่าฐานการผลิตอื่นๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้นตามลำดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีปัญหาคอขวดด้านรายได้ระหว่างภาคการเกษตรกับภาคอุตสาหกรรม และระหว่างสังคมในเมืองและชนบทขยายวงกว้างขึ้น และปัญหาคอขวดกระจุกตัวในกลุ่มเกษตรกรรายย่อยและในภาคชนบทรวมทั้งโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ แหล่งทุน และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพสำหรับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็มีในวงแคบกว่า ในขณะที่การใช้เทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมและบริการเองก็นับว่ายังอยู่ในกลุ่มประเทศที่ใช้เทคโนโลยีในระดับกลางๆ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถพัฒนาได้เอง

ภายในประเทศ ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ โดยรวมประเทศไทยจึงยังใช้วัตถุดิบและแรงงานเข้มข้นในการเป็นจุดแข็งในการแข่งขันและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตนอกจากนี้ ในอีกด้านหนึ่งการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของโลกและแรงขับเคลื่อนของเทคโนโลยีสมัยใหม่รวมทั้งความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดของสังคมโลกได้ทำให้เกิดภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาทิ การก่อการร้าย โรคระบาด เครือข่ายยาเสพติดข้ามชาติ และการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ขณะที่การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกก็มีความผันผวนรุนแรงขึ้น ซึ่งล้วนแล้วเป็นความเสี่ยงในการดำรงชีวิตของประชาชน การบริหารจัดการทางธุรกิจ และการบริหารราชการแผ่นดินของภาครัฐ

นอกจากนั้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 22 กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้ภูมิทัศน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของโลกเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจสังคมอุตสาหกรรมมุ่งสู่เศรษฐกิจสังคมดิจิทัล ในขณะที่โอกาสทางเศรษฐกิจขยายเพิ่มขึ้น แต่ช่องว่างทางสังคมก็ยิ่งกว้างขึ้นรวมถึงช่องว่างทางดิจิทัล (digital divide) ถ้าหากไม่สามารถลดลงก็จะยิ่งทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมมีความแตกต่างมากขึ้น ประกอบกับในอนาคตร้อยปีข้างหน้าสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในทุกมิติ เงื่อนไขภายนอกที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้มข้นขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความเสี่ยงและท้าทายต่อการปรับตัวมากขึ้นจากการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้และเทคโนโลยี และสินค้าและบริการ ขณะเดียวกันการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคนำไปสู่ความเชื่อมโยงทุกระบบในขณะที่ศูนย์รวมอำนาจทางเศรษฐกิจโลกเคลื่อนย้ายมาสู่เอเชียภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจโลกซึ่งในช่วงระยะ 10 ปีข้างหน้าจะยังคงได้รับผลกระทบจากปัจจัยสำคัญหลายประการทั้งปัญหาต่อเนื่องจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจโลกในช่วงปี 2551 – 2552 และวิกฤติการณ์ในกลุ่มประเทศยูโรโซนที่ทำให้ระดับหนี้สาธารณะในประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้นและกลายเป็นความเสี่ยงต่อความยั่งยืนทางการคลัง ขณะที่จะมีผลพวงต่อเนื่องจากการดำเนินมาตรการขยายปริมาณเงินขนาดใหญ่ในสหรัฐฯ ยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นความเสี่ยงให้เกิดภาวะเงินเฟ้อได้เมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวเต็มที่ รวมทั้งอาจจะมีความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ นอกจากนี้การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าสู่จุดอิ่มตัวมากขึ้น ขณะที่การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่จะช่วยให้ประสิทธิภาพการผลิตของโลกเพิ่มขึ้นขนานใหญ่และเป็นวงกว้าง เช่นที่เคยเกิดขึ้นในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมยังไม่มีแนวโน้มการก่อตัวที่ชัดเจน แต่ก็มีแนวโน้มของการพัฒนาเทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ๆ ที่จะเป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว เศรษฐกิจโลกในช่วง 10 ปีข้างหน้ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๕.๑ ในช่วง ๕ ปีก่อนวิกฤติเศรษฐกิจโลก (2546 – 2550) สถานการณ์ที่ตลาดโลกขยายตัวช้า แต่ประเทศต่างๆ ขยายกำลังการผลิตเพื่อยกระดับศักยภาพการผลิต การแข่งขันในตลาดโลกจะมีความรุนแรงขึ้น ขณะเดียวกันการลดลงของประชากรไทยในระยะ 10 - 15 ปี ข้างหน้านี้ จะทำให้ขนาดของตลาดในประเทศขยายตัวช้าลง เงื่อนไขดังกล่าวเป็นความเสี่ยงสำหรับอนาคตของเศรษฐกิจไทยในระยะยาวหากประเทศไทยไม่เร่งปรับโครงสร้างเพื่อแก้ปัญหาจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้สัมฤทธิ์ผล

ในด้านความมั่นคงของโลกก็กำลังก้าวเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญจากการปรับดุลอำนาจของสหรัฐฯ เพื่อพยายามคงบทบาทผู้นำโลกและเพื่อคานอิทธิพลและบทบาทของจีนและรัสเซียที่เพิ่มมากขึ้นในเอเชียและยุโรปนั้น น่าจะมีผลทำให้บรรยากาศด้านความมั่นคงของโลกในช่วงปี 2560 – ปี 2579 มีลักษณะผสมผสานกันทั้งความร่วมมือและความขัดแย้ง โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยผลประโยชน์แห่งชาติทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดนโยบายของประเทศและกลุ่มประเทศ สำหรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วจะเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับอนาคตของโลกและประเทศไทยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นอัจฉริยะจะกระทบการดำรงชีวิตของคนและทำให้เกิดธุรกิจรูปแบบใหม่ รวมทั้งเกิดการเชื่อมต่อและการบรรจบกันของเทคโนโลยีก้าวหน้าอุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์ ซึ่งประเทศไทยจะต้องลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์และการวิจัยให้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ เงื่อนไขการผลิต

และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมก็จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่กดดันให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนไปสู่สังคมสีเขียวโดยการพัฒนาและนาเทคโนโลยีสีเขียวมาใช้ก็จะมีส่วนสำคัญ และช่วยแก้ปัญหาการลดลงของทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งน้ำมัน ซึ่งแม้ราคาจะลดลงแต่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม จึงต้องผลักดันให้มุ่งสู่การผลิตพลังงานทดแทนในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งพืชพลังงานที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก

นอกจากนั้น ยังมีข้อจำกัดและความเสี่ยงสำคัญจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกและภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงผันผวนและภาวะโลกร้อน ทั้งนี้โครงสร้างประชากรโลกที่เข้าสู่สังคมสูงวัย แม้จะส่งผลให้เกิดโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ แต่มีความเสี่ยงให้เกิดการแย่งชิงแรงงานและเงินทุน รวมทั้งมีแรงกดดันต่อการใช้จ่ายงบประมาณด้านสวัสดิการและสาธารณสุขเพิ่มขึ้นในหลายๆ ประเทศกลายเป็นความเสี่ยงด้านการคลังที่สำคัญ สำหรับ ภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศที่ผันผวนก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นนั้น กดดันให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจ การดำรงชีวิต การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในขณะที่ความพยายามในการกระจายความเจริญและการพัฒนาให้มีความทั่วถึงมากขึ้น ประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ความเป็นเมืองเติบโตอย่างต่อเนื่องตามมาด้วยการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับลักษณะการใช้พื้นที่ และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การยึดถือหลักการบริหารจัดการที่ดีทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน การใช้ระบอบประชาธิปไตย และการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิมนุษยชนจะเข้มข้นมากขึ้น

สำหรับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมภายในประเทศไทยนั้น ผลของการพัฒนาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันทำให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ โดยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางมาตั้งแต่ปี 2531 และได้ขยับสูงขึ้นมาอยู่ในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางตั้งแต่ปี 2553 และล่าสุดในปี 2575 รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น 5,7392 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปีฐานการผลิตและบริการหลากหลายขึ้น ฐานการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมใหญ่ขึ้นมาก หลายสาขาการผลิตและบริการสามารถแข่งขันและมีส่วนแบ่งในตลาดโลกสูงขึ้นและสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศในระดับสูง อาทิ กลุ่มยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอาหาร สินค้าเกษตร การท่องเที่ยว และบริการด้านสุขภาพ ฐานเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นส่งผลให้การจ้างงานเพิ่มขึ้นเป็น 38.1 ล้านคนจากประชากรวัยแรงงาน 38.6 ล้านคน อัตราการว่างงานเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ ๑ ปัญหาความยากจนจึงลดลงตามลำดับจากร้อยละ 20.0 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 10.9 ในปี 2556 คุณภาพชีวิตดีขึ้นในทุกระดับ โอกาสการได้รับการศึกษา บริการสาธารณสุข บริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการคุ้มครองทางสังคม อื่นๆ รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ มีความครอบคลุมและมีคุณภาพดีขึ้นตามลำดับ ในขณะเดียวกันประเทศไทยก็มีความเป็นสากลมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับนานาชาติทั้งในรูปของทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อเป็นกลไกและช่องทางในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศก็มีความก้าวหน้าไปมาก รวมทั้งกรอบความร่วมมือที่ช่วยทำให้ประเทศไทยสามารถยกระดับมาตรฐานต่างๆ ไปสู่ระดับสากลก็มีความคืบหน้ามากขึ้น

นอกจากนั้น ประสบการณ์ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในปี 2540 – 2541 ได้ส่งผลให้ภาครัฐและภาคเอกชนปรับตัวในการบริหารความเสี่ยงและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ดีขึ้นตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ดีอันได้แก่ การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส รับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบดีขึ้น มีการกำกับดูแลวินัยทางการเงินการคลังที่กำหนดกรอบของความยั่งยืนทางการเงินการคลังเป็นแนวปฏิบัติที่ดีขึ้น และฐานะการคลังมีความมั่นคงมากขึ้น และฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง มีการปรับปรุงในเรื่องกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการสร้างความเป็นธรรมให้กับกลุ่มต่างๆ สามารถคุ้มครองผู้บริโภคและประชาชนจากการถูกเอารัดเอาเปรียบได้ดีขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศของการแข่งขันในตลาด และสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมีความสะดวกคล่องตัวมากขึ้น

แต่ประเทศไทยก็ยังมีจุดอ่อนในเชิงโครงสร้างหลายด้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จุดอ่อนสำคัญของประเทศไทยได้แก่ โครงสร้างประชากรสูงอายุมากขึ้นตามลำดับ แต่คุณภาพคนโดยเฉลี่ยยังต่ำและการออมไม่เพียงพอ ประเทศขาดแคลนแรงงานทั้งในกลุ่มทักษะฝีมือสูงและกลุ่มทักษะฝีมือระดับล่าง ผลผลิตภาพแรงงานโดยเฉลี่ยยังต่ำ ทั้งระบบเศรษฐกิจมีผลผลิตภาพการผลิตรวมต่ำ ต้องอาศัยการเพิ่มปริมาณเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก ขณะที่โครงสร้างเศรษฐกิจมีส่วนภาคการค้าระหว่างประเทศต่อขนาดของเศรษฐกิจสูงกว่าเศรษฐกิจภายในประเทศมาก จึงมีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ ฐานการผลิตเกษตรและบริการมีผลผลิตภาพการผลิตต่ำ โดยที่การใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการเพิ่มมูลค่ายังมีน้อย การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาไม่เพียงพอ การวิจัยที่ดำเนินการไปแล้วไม่ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างคุ้มค่า การพัฒนานวัตกรรมมีน้อย สำหรับการดำเนินงานและการบริหารจัดการภาครัฐก็ยังขาดการบูรณาการจึงสิ้นเปลืองงบประมาณ การดำเนินงานเพื่อพัฒนามากขาดความต่อเนื่องประสิทธิภาพต่ำ ขาดความโปร่งใส และขาดความรับผิดชอบ ขณะที่ปัญหาคอร์รัปชันมีเป็นวงกว้าง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำยังไม่เป็นระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์และล่าช้า การบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ และกฎระเบียบต่างๆ ล้าสมัยไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง คนไทยยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและไม่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญขณะที่ความเหลื่อมล้ำและความแตกแยกในสังคมไทยยังเป็นปัญหาที่ท้าทายมาก รวมทั้งปัญหาในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เผชิญกับภาวะขยะล้นเมืองและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงในทุกด้าน

ทั้งนี้ ปัจจัยและเงื่อนไขภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยที่สำคัญได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ในระยะเวลา 20 ปีต่อจากนี้ไป จะมีนัยยะที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ กำลังคนในวัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลง ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วย่อมส่งผลกระทบต่อศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ รูปแบบการใช้จ่ายการลงทุนและการออม ตลอดจนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ความมั่นคงทางสังคมและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันประเทศไทยก็เผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทั้งด้านแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติที่มีนัยยะต่อต้นทุนการผลิตและสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ของประชาชนนอกจากนั้นปัญหาความเหลื่อมล้ำในมิติต่างๆ ก็มีนัยยะต่อการสร้างความสามัคคีสมานฉันท์ในสังคม ข้อจำกัดต่อการยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์ ความจำเป็นในการลงทุนเพื่อยกระดับบริการทางสังคมและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และการปฏิรูปกฎระเบียบและกฎหมายที่ทำให้เกิดความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ และที่สำคัญเงื่อนไขภายในที่ต้องปรับตัวคือ การแก้ปัญหาความอ่อนแอของการบริหารราชการแผ่นดิน ที่ทำให้จำเป็นต้องเร่งปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดี

โครงสร้างที่เป็นจุดอ่อนและการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใสดังกล่าวจะส่งผลให้ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับแรงกดดันและความเสี่ยงมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กระแสโลกาภิวัตน์เข้มข้นขึ้น เป็นโลกไร้พรมแดนอย่างแท้จริง โดยที่การเคลื่อนย้ายของผู้คน สินค้าและบริการ เงินทุน องค์ความรู้เทคโนโลยี ข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เป็นไปอย่างเสรี ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดโลกรุนแรงขึ้นโดยที่ประเทศต่างๆ เร่งผลักดันการเพิ่มผลผลิตภาพและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแข่งขัน ขณะเดียวกันความเสี่ยงและข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศผันผวนรุนแรงต่อการดำเนินธุรกิจและการดำเนินชีวิตของผู้คนก็เพิ่มขึ้น กฎเกณฑ์และกฎระเบียบของสังคมโลกจึงมีความเข้มงวดมากขึ้นทั้งในเรื่องการปลดปล่อยมลพิษ สิทธิมนุษยชน และกฎระเบียบทางการเงิน เป็นต้นเงื่อนไขต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องปรับตัวและมีการบริหารความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดมากขึ้น โดยที่การปรับตัวจะต้องหยั่งรากลึกไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างเพื่อแก้จุดอ่อนและควบคู่ไปกับการสร้างกลไกเชิงรุกให้จุดแข็งของประเทศเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งหากไม่สามารถแก้ปัญหาและปฏิรูปให้สัมฤทธิ์ผลได้ในระยะ 4 - 5 ปีต่อจากนี้ไป ประเทศไทยจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน รายได้เฉลี่ยของประชาชนจะไม่

สามารถยกระดับให้ดีขึ้นได้ คุณภาพคนโดยเฉลี่ยจะยังต่ำ และปัญหาความเหลื่อมล้ำจะรุนแรงขึ้น รวมทั้งทรัพยากรจะร่อยหรอเสื่อมโทรมลงไปอีก และในที่สุดการพัฒนาประเทศจะไม่สามารถยั่งยืนไปได้ในระยะยาว

ทั้งนี้ เรือโน้ในปัจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตในทุกมิติจะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะในเชิงโครงสร้างทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศทั้งที่เป็นจุดแข็งและเป็นจุดอ่อนที่จะต้องเผชิญและผสมผสานกับปัจจัยภายนอกและก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความเสี่ยงในหลากหลายมิติ การที่ประเทศไทยจะสามารถแสวงหาโอกาสจากการพัฒนาของโลกและรับมือกับภัยคุกคามเหล่านี้ได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านขณะเดียวกันต้องวิเคราะห์ศักยภาพภายในประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น โดยที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนอย่างเป็นระบบขนานใหญ่เพื่อให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหมาะสมกับภูมิทัศน์ใหม่ของโลกยืดหยุ่นปรับตัวได้เร็ว สามารถรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามแบบใหม่ได้ และสามารถอาศัยโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกมาสร้างประโยชน์สุขให้กับคนในชาติได้ ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม การลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมการดำรงชีวิตการทำงานและการเรียนรู้ ซึ่งจาเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดาเนินการร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพมีการจัดลำดับความสำคัญและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้นๆ ซึ่งการดาเนินการดังกล่าวจะต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศและกรอบการทำงานของภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกด้าน คนในชาติมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมั่งคั่ง และประเทศสามารถพัฒนาไปได้ อย่างยั่งยืน ทั้งนี้การวิเคราะห์ที่ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดรวมทั้งความเสี่ยงของประเทศ จะนำไปสู่การกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายของประเทศที่ชัดเจนและได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคมไทยที่จะส่งผลให้เกิดการผนึกกำลังและระดมทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน การดาเนินการมีบูรณาการและเป็นเอกภาพภายใต้การมองภาพอนาคตของประเทศที่เป็นภาพเดียวกันอย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยมิได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว การบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารจึงให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาลซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลก็ทำให้การดาเนินนโยบายขาดความต่อเนื่อง ถือเป็นการสูญเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรของประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยให้มีเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว และเพื่อเป็นการกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบที่จะต้องขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันและเป็นเอกภาพ ประเทศไทยจาเป็นจะต้องมี “ยุทธศาสตร์ชาติ” ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเทศไทยต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนอย่างเป็นระบบขนานใหญ่ เพื่อให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหมาะสมกับภูมิทัศน์ใหม่ของโลกยืดหยุ่นปรับตัวได้เร็ว สามารถรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามแบบใหม่ได้ และสามารถอาศัยโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกมาสร้างประโยชน์สุขให้กับคนในชาติได้ จะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของประเทศ และทิศทางในการขับเคลื่อนประเทศให้สอดคล้องกับประเด็นการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่างๆ ของบริบทโลก และบริบทการพัฒนาภายในประเทศ

การกำหนดให้มี “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว พร้อมกับการปฏิรูปและการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารราชการแผ่นดินในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังจะช่วยยกระดับคุณภาพของประเทศไทยในทุกภาคส่วนและนาพาประเทศไทยให้หลุดพ้นหรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และปัญหาความขัดแย้งในสังคม รวมถึงสามารถรับมือกับภัยคุกคามและบริหารจัดการกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ใหม่ของโลกได้ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยยังคงรักษาบทบาทสำคัญในเวทีโลก สามารถดำรงรักษาความเป็นชาติที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และคนไทยในประเทศไทยมีความอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้ากันสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติซึ่งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติกำลังดำเนินการยกร่างอยู่ในขณะนี้ จะประกอบด้วยวิสัยทัศน์และเป้าหมายของชาติที่คนไทยทุกคนต้องการบรรลุร่วมกันรวมทั้งนโยบายแห่งชาติและมาตรการเฉพาะ ซึ่งเป็นแนวทาง ทิศทางและวิธีการที่ทุกองค์กรและคนไทยทุกคนต้องมุ่งดำเนินการไปพร้อมกันอย่างประสานสอดคล้อง เพื่อให้บรรลุซึ่งสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องการ คือประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในทุกสาขาของกำลังอำนาจแห่งชาติ อันได้แก่ การเมืองภายในประเทศ การเมืองต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.2 วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งนี้วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหารความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกัน ด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีไม่เป็นการละเมิดของโลกละเมิดสิทธิมนุษยชนและสามารถแก้ปัญหาประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

2.3 ยุทธศาสตร์ชาติ

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ ดังนี้

2.3.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (1) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (2) การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม
- (3) การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล
- (4) การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่
- (๕) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ
- (5) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
- (6) การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวดิ่งสู่แนวนอนมากขึ้น

2.3.2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิตและการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(1) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค และเป็นการยกระดับไปสู่ส่วนบนของห่วงโซ่มูลค่ามากขึ้น

(2) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ บนฐานของการพัฒนานวัตกรรมและมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้ดิจิทัลและการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายกิจกรรมการผลิตและบริการ โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาคในอุตสาหกรรมหลายสาขา และในภาคบริการที่หลากหลายตามรูปแบบการดำเนินชีวิตและการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารคุณภาพ สะอาดและปลอดภัยของโลก

- ภาคเกษตร โดยเสริมสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและอาหารคุณภาพ สะอาด และปลอดภัย

- ภาคอุตสาหกรรม โดยพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมปัจจุบันที่มีศักยภาพสูง และพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตที่มีศักยภาพ โดยการใช้ดิจิทัลและการค้ามาเพิ่มมูลค่าและยกระดับห่วงโซ่มูลค่าในระดับสูงขึ้น

- ภาคบริการ โดยขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลาย มีความเป็นเลิศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการยกระดับบริการที่เป็นฐานรายได้เดิม เช่น การท่องเที่ยว และพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ ธุรกิจบริการด้านการเงินและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอื่นๆ เป็นต้น

(3) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการยกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่สากล และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร

(4) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ จัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม มีการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพ

(5) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในด้านการขนส่ง ด้านพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา

(6) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลกสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับนานาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่างๆ เพิ่มบทบาทของไทยในองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงสร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ

2.3.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ
- (2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง
- (3) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์
- (4) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี
- (5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยเสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

2.3.4 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (1) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
- (2) การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ
- (3) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย
- (4) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน
- (5) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

2.3.5 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (1) การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

- (2) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ
- (3) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (4) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (5) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ

- (6) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

2.3.6 ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาลกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (1) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม
- (2) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ
- (3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
- (4) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (5) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล
- (6) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ
- (7) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

2.4 กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศเพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนเฉพาะด้านต่างๆ เช่น ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ แผนปฏิบัติการในระดับกระทรวงและในระดับพื้นที่ ให้มีความสอดคล้องกันตามห้วงเวลานอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติจะใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างมีเอกภาพให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ภายใต้ระบบประชาธิปไตย คือ ความร่วมมือของภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาชนและประชาสังคม ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะได้มีการกำหนดเกี่ยวกับบทบาทของยุทธศาสตร์ชาติและแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อที่ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและบูรณาการ

2.5 ปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติ

2.5.1 สารของยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายและภาพในอนาคตของประเทศที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ รับรู้ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกันสามารถถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ สู่เป้าหมายเฉพาะด้านต่างๆ ตามระยะเวลาเป็นช่วงๆ ของหน่วยงานปฏิบัติได้ และมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้

2.5.2 ระบบและกฎหมาย มีกฎหมายรองรับ มีกลไกเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนในระดับต่างๆ เพื่อให้ส่วนราชการนำยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งกรอบกฎหมายด้านการจัดสรรงบประมาณ ให้สามารถระดมทรัพยากรเพื่อผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีบูรณาการ และกรอบกฎหมายที่จะกำหนดให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ

2.5.3 กลไกสู่การปฏิบัติ มีกลไกที่สอดคล้อง/สอดคล้องตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์ การนำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการ

และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจ สามารถกำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

เนื่องด้วยในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ได้สิ้นสุดลงและการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 อยู่ระหว่างการดำเนินการและยังไม่ประกาศใช้ แต่ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เอาไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564) ของเทศบาลตำบลบึง มี ความสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เทศบาล จึงได้นำทิศทางของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าวมาประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีให้เหมาะสมกับ สภาวการณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มี รายละเอียดดังนี้

1. กรอบแนวคิดและหลักการ

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ประเทศไทยจะ ยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับ สภาวการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคง ประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิตความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความ เหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ทำให้การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและ หลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้

- (1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม
- (3) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ
- (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. สถานะของประเทศ

2.1 ด้านเศรษฐกิจ

2.1.1 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เริ่มแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการขยายตัว ทางเศรษฐกิจ แม้ว่าเศรษฐกิจของไทยในระยะที่ผ่านมา (ยกเว้นช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ปี 2540-2541) จะขยายตัวได้ดีเฉลี่ยประมาณร้อยละ 4 ต่อปี จนทำให้รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ในปี 2557 มาอยู่ที่ประมาณ 196,240 บาท หรือประมาณ 6,041 ดอลลาร์ สหรัฐ ต่อคนต่อปี ซึ่งทำให้ประเทศไทยได้ขยับ ฐานะขึ้นมาเป็นประเทศรายได้ปานกลางชั้นสูง (Upper Middle Income Country) แต่ในระยะ 8 ปีที่ผ่านมา การขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงและมีความผันผวน โดยขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.2 ชะลอจากร้อยละ 5.7 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ซึ่งต่ำกว่าศักยภาพของระบบเศรษฐกิจและต่ำกว่าระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางในระยะเวลายันควร โดยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งมาจากการ ชะลอตัวของการลงทุนโดยรวมอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จาก สัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ลดลงจากร้อยละ 41.3 ในช่วงปี 2534 - 2539 เป็นร้อยละ

25.5 ในช่วงปี 2543 – 2557 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค จะพบว่าอัตราการขยายตัวของการลงทุนของไทยโดยเฉลี่ยในช่วงปี 2543 – 2557 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.9 ต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าไทย

2.2.2 การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ประเทศรายได้ปานกลางชั้นสูง แต่ความสามารถในการแข่งขันเริ่มลดลง โครงสร้างการผลิตของไทยได้เปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น (สัดส่วนของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการในปี 2553 ที่ระดับร้อยละ 9.9 25.4 และ 64.7 เป็นร้อยละ 7.2 28.5 และ 64.3 ในปี 2557 ตามลำดับ) โดยภาคอุตสาหกรรมได้มีการสั่งสมองค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการพัฒนาจากอุตสาหกรรมขั้นปฐมภายใต้การบริหารจัดการของเงินทุนต่างชาติมาเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐาน (Supporting Industry) และอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีสูงขึ้นภายใต้เครือข่ายของบริษัทแม่ในต่างชาติและของนักลงทุนไทยที่มีสัดส่วนสูงขึ้น จนประเทศไทยกลายเป็นประเทศรายได้ปานกลางชั้นสูง ขณะเดียวกันก็มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปยังภาคอุตสาหกรรมและบริการที่มีประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่า ทำให้ผลิตภาพแรงงานในระยะที่ผ่านมายังเพิ่มในระดับที่น่าพอใจแต่การชะลอตัวของกำลังแรงงานและการเพิ่มผลิตภาพการผลิตของกำลังแรงงานเป็นไปอย่างล่าช้า ประกอบกับผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TFP) ที่ลดลงทำให้ความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศในระยะหลังลดลงซึ่งสะท้อนมาที่ปริมาณการส่งออกรวมขยายตัวช้าลงจากร้อยละ ๙.๗ ต่อปีในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เป็นเฉลี่ยร้อยละ 1.1 ในช่วง 3 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2557)

2.2.3 ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (TFP) ยังคงอยู่ในระดับต่ำทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลาง ซึ่งต้องอาศัยการผลิตที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่เป็นของตนเองมากขึ้น แม้ว่าการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวมในช่วงก่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จะอยู่ในระดับที่น่าพอใจก็ตาม แต่มีแนวโน้มลดลงในระยะ 8 ปีที่ผ่านมา และยังคงมีความล่าช้าเมื่อเทียบกับประเทศที่เริ่มพัฒนาประเทศในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถยกระดับการพัฒนาประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงในช่วงก่อนหน้านี้ ทั้งนี้การขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวม ลดลงจากร้อยละ ๓.๓๒ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นร้อยละ 2.05 ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตเพิ่มการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ และเพิ่มแรงขับเคลื่อนจากผลิตภาพการผลิตของปัจจัยแรงงาน

2.1.4 การลดลงของความแข็งแกร่งด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจะเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง การรองรับเงื่อนไขในระบบเศรษฐกิจโลก และการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการเศรษฐกิจในอนาคต แม้ว่าเศรษฐกิจไทยจะประสบปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจรุนแรงถึงสองครั้งในปี 2524 และ 2540 แต่การให้ความสำคัญกับการรักษาวินัยทางการเงินและการคลังทำให้เสถียรภาพของเศรษฐกิจไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แข็งแกร่ง โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับการพัฒนาในระดับใกล้เคียงกันอย่างไรก็ตาม เสถียรภาพทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นจุดแข็งของเศรษฐกิจไทยและเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่องเริ่มมีสัญญาณที่จะเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาวมากขึ้น โดยเฉพาะหนี้สาธารณะซึ่งเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยร้อยละ 37.9 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เป็นร้อยละ 42.2 ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแม้จะอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากผลของการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้นในระยะที่ผ่านมาและจะเป็นข้อจำกัดต่อการใช้มาตรการทางการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจและการพัฒนาศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป

2.1.5 อันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมยังปรับตัวดีขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากต่างประเทศมีพลังการขับเคลื่อนมากกว่าไทย และประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์การแข่งขันที่อยู่ตรงกลาง

ระหว่างประเทศที่มีความได้เปรียบด้านต้นทุนแรงงานและการผลิต และประเทศที่มีความก้าวหน้าและความสามารถในการแข่งขันทางนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ โดยในปี พ.ศ.2557 WEF (World Economic Forum) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเป็นอันดับที่ 31 จาก 144 ประเทศ และในปี พ.ศ. 2557 IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดอันดับไว้ที่ 30 จาก 61 ประเทศชั้นนำ ในขณะที่ผลการวิจัยประเทศที่มีความสะดวกในการเข้าไปประกอบธุรกิจประจำปี ๒๕๕๘ หรือ Ease of Doing Business ๒๐๑๕ ซึ่งดำเนินการโดยธนาคารโลกนั้นประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 26 จาก 189 ประเทศทั่วโลก

2.1.6 สถานการณ์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ
ได้รับการยกระดับดีขึ้นจากการฝึกกำลังของหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และเชื่อมโยงให้เกิดความมั่นใจของภาคธุรกิจเอกชน แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง โดยในปี 2557 อันดับความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ที่ 47 และด้านเทคโนโลยีที่ 44 จาก 61 ประเทศที่จัดอันดับโดย IMD ลดลงเมื่อเทียบกับอันดับที่ 37 และ 43 ตามลำดับในปี 2561 และตลอดช่วงระยะเวลา 14 ปีที่ผ่านมา (2543-2556) ค่าเฉลี่ยการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ยังคงอยู่ในระดับร้อยละ 0.17 ต่อ GDP โดยในปี 2556 (ข้อมูลล่าสุด) ประเทศไทยมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ต่อ GDP โดยเป็นการลงทุนวิจัยและพัฒนาจากภาครัฐประมาณร้อยละ 53 และจากภาคเอกชนประมาณร้อยละ 47 ขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย

ขณะเดียวกันบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในระดับก้าวหน้า โดยในปี 2556 บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาจำนวน 11 คนต่อประชากร 10,000 คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ระดับ 20-30 คนต่อประชากร 10,000 คน

2.1.7 สถานการณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐานยังคงมีปัญหาในหลายๆ ด้าน ประกอบด้วยรูปแบบการขนส่งยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนจากทางถนนเป็นทางน้ำและทางรางได้ตามเป้าหมายและยังขาดการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ การบริหารจัดการกิจการประปายังขาดเอกภาพ การให้บริการน้ำประปายังกระจุกในเขตนครหลวงและเขตเมืองหลักในภูมิภาค และมีแหล่งน้ำดิบไม่เพียงพอ การให้บริการ ICT ยังไม่ทั่วถึงกระจุกตัวอยู่ในเมือง และมีราคาค่อนข้างสูง ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยและยังคงเผชิญกับความเสี่ยงด้านความมั่นคงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมด้านพลังงานและ ICT อยู่ในระดับต่ำและมีข้อจำกัด ยังไม่สามารถพัฒนาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรมนอกจากนี้ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานยังขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การรักษาความปลอดภัย และข้อจำกัดต่อการทำธุรกิจใหม่และการประกอบกิจการในต่างประเทศ ตลอดจนบุคลากรด้านโลจิสติกส์ยังขาดความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่ตรงต่อความต้องการของอุตสาหกรรม เช่น ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านเทคโนโลยี และความรู้ในการดำเนินธุรกิจต่างประเทศ เป็นต้น

2.2 ด้านสังคม

2.2.1 โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย แต่ยังคงมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรในทุกช่วงวัย เนื่องจากปัจจัยหลักๆ ได้แก่

(1) ประชากรวัยเด็กของไทยมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว มีพัฒนาการไม่สมวัย และการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์รวมลดลงจาก 6.3 คน ในช่วงปี 2606-2508 เป็น 1.62 คน ในช่วงปี 2548-2558 และคาดว่าในปี 2583 จะลดลงเหลือเพียง 1.3 คน

(2) กำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง และแรงงานกว่าร้อยละ 30 เป็นประชากรกลุ่มเจนเนอเรชั่น Y (Gen Y)* ขณะที่ผลิตภาพแรงงานยังเพิ่มขึ้นช้า ซึ่งจะเป็ข้อจำกัดต่อการพัฒนาในระยะต่อไป กำลังแรงงานของไทยมีจำนวน 38.9 ล้านคนในช่วงปี 2555-2557 และเริ่มลดลงร้อยละ 0.1 ในปี 2556 และร้อยละ 0.2 ในปี ๒๕๕๗ ขณะที่ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 ต่อปีในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548-2547) แต่ยังต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย 1 เท่าตัว และสิงคโปร์ 5 เท่าตัว และกำลังแรงงานกว่าร้อยละ 65.1 มีการศึกษาระดับมัธยมต้นและต่ำกว่า นอกจากนี้ กำลังแรงงานกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 27 ของประชากรในปี 2553 มีลักษณะความเป็นปัจเจกสูง ไม่ให้ความสำคัญกับการมีครอบครัว ส่งผลต่อรูปแบบการประกอบอาชีพและอัตราการเจริญพันธุ์รวมของประเทศในอนาคต

(3) กลุ่มผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สะท้อนถึงภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุจำนวนมากยังมีรายได้ไม่เพียงพอในการยังชีพ ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 10.3 ล้านคน (ร้อยละ 16.2) ในปี 2558 เป็น 20.5 ล้านคน (ร้อยละ 32.1) ในปี 2583 การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายจะส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลที่เพิ่มสูงขึ้น แม้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น แต่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เนื่องจากการออมน้อย และแหล่งรายได้หลักร้อยละ ๗๘.๕ ของรายได้ทั้งหมดมาจากการเกื้อหนุนของบุตร

2.2.2 ครัวเรือนไทยโดยเฉลี่ยมีขนาดลดลงและรูปแบบของครอบครัวเปลี่ยนแปลงมีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงส่งผลให้ขนาดครัวเรือนโดยเฉลี่ยลดลงจาก 3. คน ในปี 2543 เหลือ 3 คน ในปี 2556 โดยครัวเรือนเดี่ยว ครัวเรือน 1 รุ่น และครัวเรือนแห่งกลางมีการขยายตัวมากที่สุดในช่วงปี 2543-2546 ส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางสังคมและครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปทำให้ครอบครัวเสี่ยงต่อการล่มสลาย

2.2.3 คนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพทั้งด้านสุขภาพ การเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม โดยคนไทยมีอายุคาดเฉลี่ยสูงขึ้น อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย ปี 2557 เพศชาย 71.3 ปี เพศหญิง 78.2 ปี แต่เสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากโรคและการบาดเจ็บ เนื่องจากโรคไม่ติดต่อและอุบัติเหตุ อย่างไรก็ตาม คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15.59 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยช่วงปี 2551-2562 มีการศึกษาเฉลี่ย 8.9 ปี ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี 2556 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 นอกจากนี้ คนไทยส่วนใหญ่มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยผลการวิจัยและการสำรวจต่างๆ พบว่าปัญหาสำคัญที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเห็นว่าต้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยเร่งด่วน

2.2.4 สถานการณ์ความยากจนมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ สัดส่วนคนจนลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 42 ในปี 2543 เหลือร้อยละ 10.9 ในปี 2556 แต่ความยากจนยังกระจุกตัวหนาแน่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ขณะที่ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้มีแนวโน้มดีขึ้นเล็กน้อย ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงจาก 0.484 ในปี 2554 เหลือ 0.465 ในปี 2556 อย่างไรก็ตามความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยที่สุดกับกลุ่มคนจนที่สุดแตกต่างกันถึง 34.9 เท่า ในปี 2556 โดยกลุ่มคนรวยที่สุดร้อยละ 10 ถือครองรายได้สูงถึงร้อยละ 36.8 ของรายได้ทั้งหมด ขณะที่กลุ่มคนจนที่สุดร้อยละ 10 ถือครองรายได้เพียงร้อยละ 1.1 สาเหตุพื้นฐานที่สำคัญจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่สมดุล ส่งผลให้การกระจายประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคมไม่ทั่วถึง* ประชากรที่เกิดช่วงปี 2555-2546

2.2.5 ความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนยังคงเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย อันเนื่องมาจาก

(1) ความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ทั้งด้านการเงินและการถือครองที่ดินยังคงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนเพียงส่วนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถือครองที่ดินโดยกลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ ๒๐ มีการถือครองที่ดินมากที่สุด มีสัดส่วนการถือครองที่ดินสูงกว่ากลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่มีการถือครองที่ดินน้อยที่สุด 325.7 เท่า เนื่องจากปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน และการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดินว่างเปล่าของภาครัฐ

(2) เด็กยากจนยังเข้าไม่ถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขณะที่โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับปริญญาตรียังมีความแตกต่างกันตามฐานะของกลุ่มประชากร ระหว่างเขตเมือง-ชนบท และระหว่างภูมิภาค มีปัจจัยหลักมาจากปัญหาเรื่องค่าครองชีพและการเดินทางไปศึกษา โดยกลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีที่สุดในโอกาสเข้าถึงการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่ากลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีฐานะความเป็นอยู่ด้อยที่สุดประมาณ 19.1 เท่า นักศึกษาในเขตเมืองมีโอกาสสูงกว่านักศึกษาในเขตชนบทประมาณ 2.2 เท่า

(3) คุณภาพการให้บริการสาธารณสุขยังคงมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างภูมิภาค โดยเฉพาะการกระจายทรัพยากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อาทิ จากการสำรวจทรัพยากรสาธารณสุขในปี ๒๕๕๖ พบว่า อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรระหว่างกรุงเทพฯ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่างกันถึง 3.6 เท่า

(4) ความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมของแรงงาน แรงงานอิสระเข้าถึงการคุ้มครองมากขึ้น จากการเข้าถึงการประกันตนตามมาตรา 50 ที่เพิ่มขึ้นจาก 1.29 ล้านคน ในปี 2555 เป็น 2.471 ล้านคน ในปี 2557 ทำให้แรงงานในระบบมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.4 ในปี 2557 อย่างไรก็ตาม แรงงานในระบบได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงกว่าแรงงานนอกระบบประมาณ 2.1 เท่า ในปี 2556

(5) ความเหลื่อมล้ำด้านกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากประชาชนไม่เข้าใจกฎหมาย เข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมขาดการบูรณาการในการทำงาน นอกจากนี้ ผู้มีรายได้น้อยมักไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถต่อสู้คดีจากการที่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรมและต้องใช้เวลายาวนาน

2.2.6 คนไทยมีความมั่นคงทางสังคมมากขึ้น จากการที่คนไทยกว่าร้อยละ 99.9 ได้รับความคุ้มครองทางด้านสุขภาพ โดยอยู่ภายใต้ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าร้อยละ 73.8 ระบบประกันสังคมร้อยละ 16.7 และระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจร้อยละ 7.1 ขณะที่ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสมีหลักประกันทางรายได้มั่นคงขึ้นและมีความครอบคลุมมากขึ้น โดยในปี 2558 ผู้สูงอายุได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นเป็นแบบขั้นบันไดตามช่วงอายุ 8.3 ล้านคน จากผู้สูงอายุทั้งประเทศ 10.4 ล้านคน ส่วนผู้พิการได้รับเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นเป็น 800 บาท ครอบคลุมผู้พิการร้อยละ 89.5 และรัฐให้เงินอุดหนุนแก่เด็กด้อยโอกาสที่อยู่ในครอบครัวยากจนให้ได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพภายใต้โครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อย่างไรก็ตาม สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยยังไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้ยากไร้ แม้ว่ารัฐจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยภายใต้โครงการต่างๆ แต่ปัจจุบันกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลางยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยถึง 4,544,926 ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม รัฐเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ยากไร้

2.2.7 วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเริ่มเสื่อมถอยและสังคมไทยมีแนวโน้มเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น อาทิ การให้คุณค่ากับความสนุกสนาน และความสะดักสะบวย ละเลยเรื่องวินัย มีความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักเสียสละ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการเป็นสังคมพหุ

วัฒนธรรม โดยเฉพาะการเข้ามาของแรงงานต่างชาติที่ก่อให้เกิดการนำเอาวัฒนธรรมต้นทางผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.2.8 ความเข้มแข็งของชุมชนมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ชุมชนสามารถแก้ปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนด้วยตนเองได้ดีขึ้น โดยมีกระบวนการจัดทำแผนชุมชนที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และบูรณาการเป็นแผนตำบลเพื่อเชื่อมโยงกับแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านองค์ความรู้และงบประมาณในกิจกรรมที่เกินความสามารถของชุมชน มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้นจาก 142,632 แห่งในปี 2555 เป็น 152,377 แห่ง ในปี 2556 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชนและอาชีพ ร้อยละ 32.51 ขององค์กรทั้งหมด และองค์กรการเงิน ร้อยละ 26.77

2.2.9 ความไม่ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ในช่วงระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งในเชิงความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ที่มีความรุนแรงมากขึ้น นำไปสู่ความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3.1 ทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องและเกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น

(1) **พื้นที่ป่าไม้ลดลง** เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตทางการเกษตร การอยู่อาศัย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย พื้นที่ป่าไม้จึงถูกบุกรุกทำลายมากขึ้น โดยพื้นที่ป่าไม้ลดลงจาก 171.02 ล้านไร่ หรือร้อยละ 84.33 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศในปี 2504 เป็น 102 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 32.6 ในปี 2556

(2) **ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม** ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรดินและที่ดินมีปัญหาความเสื่อมโทรมของดินจากการใช้ประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ดินเกษตรกรรมเสื่อมคุณภาพ การชะล้างพังทลายของดิน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาพื้นที่สูงชันหรือพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ประโยชน์ การใช้ทรัพยากรที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพและขาดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการที่ดินมีปัญหาความไม่เป็นธรรมและการกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน ความหลากหลายทางชีวภาพกำลังตกอยู่ภายใต้ภาวะถูกคุกคาม โดยมีสาเหตุมาจากการสูญเสียระบบนิเวศป่าไม้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน

(3) **ป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งถูกทำลาย** และมีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปใช้ประโยชน์อื่นๆ จำนวนมาก เช่น การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง โดยเฉพาะการทำนากุ้ง การขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลงจากปี 2504 ที่มีพื้นที่ป่าชายเลนกว่า 2.3 ล้านไร่ เหลือเพียง 1.5 ล้านไร่ ในปี 2552 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 34.8 ทำให้รัฐเริ่มมีนโยบายปกป้องป่าชายเลนอย่างจริงจัง โดยไม่อนุญาตการต่อสัมปทานบัตรทั้งหมดตั้งแต่ปี 2534 และห้ามการใช้ประโยชน์อื่นๆ อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปี 2549-2554 พบว่า ป่าชายเลนมีสภาพดีขึ้น ในปี 2554 ผลผลิตประมงทะเลมีปริมาณเพียง 1.61 ล้านตัน ลดลงจากปี 2549 ที่มีปริมาณ 2.42 ล้านตัน ในขณะที่พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของประเทศไทยยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปริมาณความต้องการสัตว์น้ำที่เพิ่มมากขึ้น

(4) **การผลิตพลังงานในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการ แต่ประสิทธิภาพการใช้พลังงานดีขึ้น** ความต้องการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้นตลอด 30 ปีที่ผ่านมาแต่การผลิตพลังงานเชิงพาณิชย์เพื่อการบริโภคภายในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยในปี 355 ต้องนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 อยู่ที่ระดับ 1.08 ล้านบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 85 ของความต้องการใช้ในปี 2555 และคิดเป็นร้อยละ 12.5 ของ GDP โดยน้ำมันดิบมีการนำเข้าสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76 ของการนำเข้าพลังงานทั้งหมด ขณะที่การใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ขึ้นต้นในปี 2555 เพิ่มขึ้นร้อยละ

6.8 อยู่ในระดับ 1.981 พันบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน ทั้งนี้ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศไทย มีแนวโน้มดีขึ้น โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของการใช้พลังงานต่ำกว่าอัตราขยายตัวของ GDP โดยในปี 2555 การเพิ่มขึ้นของ GDP ร้อยละ 1 ขณะที่มีการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.6

(5) **ทรัพยากรน้ำยังมีส่วนที่ไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการ** ประเทศไทย ประกอบด้วย 25 ลุ่มน้ำหลัก น้ำทำตามธรรมชาติมีปริมาณรวม 285,227 ล้านลูกบาศก์เมตร ขณะที่การพัฒนา แหล่งเก็บกักน้ำในประเทศมีความจุคิดเป็นร้อยละ 28 ของปริมาณน้ำธรรมชาติ มีแอ่งน้ำบาดาลทั้งหมด 27 แอ่งน้ำบาดาล มีปริมาณการกักเก็บในชั้นน้ำบาดาลรวมประมาณ 1.13 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร มีศักยภาพที่จะ พัฒนาขึ้นมาใช้ได้ โดยไม่กระทบต่อปริมาณน้ำบาดาลที่มีอยู่ได้รวมปีละ 68,200 ล้านลูกบาศก์เมตร อย่างไรก็ตาม การพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ มีข้อจำกัดในเรื่องของความคุ้มทุน เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำ และการ ดำเนินการสำรวจสูง ขณะที่ภาพรวมความต้องการใช้น้ำในประเทศ ในปี 2557 มีจำนวนประมาณ 151,750 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยที่ศักยภาพของการเข้าถึงแหล่งน้ำของภาคส่วนต่างๆ มีจำนวน 102,140 ล้านลูกบาศก์ เมตร และยังไม่สามารถจัดสรรน้ำตามความต้องการได้อีกประมาณ 49,610 ล้านลูกบาศก์เมตร

2.3.2 ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง

(1) **ปัญหาขยะมูลฝอยยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ** แนวโน้มอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อคนต่อวันเพิ่มสูงขึ้นจาก 1.04 กิโลกรัม/คน/วัน ในปี 2556 เป็น 1.11 กิโลกรัม/คน/วัน ในปี 2557 สถานที่กำจัดขยะแบบถูกต้องตามหลักวิชาการมีเพียงร้อยละ 19 และมีการนำมูลฝอย กลับไปใช้ประโยชน์เพียงร้อยละ 18 ทำให้มีปริมาณขยะสะสมตกค้างเพิ่มสูงขึ้นถึง 19.9 ล้านตัน ในปี 2556 ของเสียอันตราย ในปี 2557 มีประมาณ 2.69 ล้านตัน โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อ ปี เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ในอนาคตอาจต้องประสบ ปัญหาการกำจัดซากของเสียเหล่านี้ หากภาครัฐไม่มีมาตรการหรือมีกฎหมายควบคุมการใช้ขยะอย่างครบ วงจร ขณะที่การจัดการของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรมสามารถจัดการได้ประมาณร้อยละ 70 โดย ภาคอุตสาหกรรมมีการนำของเสียอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากขึ้น แต่ยังพบการลักลอบทิ้งกาก อุตสาหกรรมในหลายพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากต้นทุนในการกำจัดสูง

(2) **มลพิษทางอากาศยังเกินมาตรฐานหลายแห่ง แต่มีแนวโน้มดีขึ้น** ในปี 2557 พบสารมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐานในหลายพื้นที่ของประเทศ และที่เป็นปัญหาสำคัญได้แก่ฝุ่นละออง ก๊าซโอโซน และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) โดยมีพื้นที่วิกฤติในเขตพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง ที่ยังคง ประสบปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่าย ในขณะที่พื้นที่อื่น เช่น กรุงเทพฯ ปทุมธานี เชียงใหม่ ขอนแก่น พบสาร เบนซินเกินค่ามาตรฐาน แต่ส่วนใหญ่มีปริมาณลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับผลดีจากการปรับปรุงมาตรฐาน น้ำมันเชื้อเพลิงเมื่อต้นปี 2557 ทั้งนี้ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร การที่ปัญหาฝุ่นละอองและเบนซินมีปริมาณ ลดลง ส่วนหนึ่งเป็นผลการปรับปรุงมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงจาก EURO 3 เป็น EURO 4 ตั้งแต่ปี 2555 และ การปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะและทางจักรยาน การเข้มงวดกับการตรวจจับรถควันดำ อย่างไรก็ตาม ปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่มาจากสาเหตุหลักคือปริมาณรถยนต์จำนวนมากสำหรับมลพิษจากหมอกควัน ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน พบว่าสถานการณ์ดีขึ้นเป็นลำดับ โดยความร่วมมือและการทำงานระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และประชาชนดีขึ้น

(3) **คุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลง** สถานการณ์คุณภาพน้ำในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548-2557) มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง โดยแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลงส่วนแหล่ง น้ำที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญมาจากการชะหน้าดินที่มีปฏิกิริยาค้างจาก การเกษตรและการปศุสัตว์ และการระบายน้ำเสียจากชุมชน ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน มีจำนวนไม่ เพียงพอต่อการบำบัดน้ำเสียที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวและการเจริญเติบโตของชุมชน โดยปัจจุบัน มีปริมาณ น้ำเสียจากชุมชน 10.3 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ขณะที่ระบบบำบัดน้ำเสียรองรับน้ำเสียที่เกิดขึ้นได้เพียงร้อย

(4) ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเติบโตลดลงปริมาณ

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากสาขาพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามปริมาณความต้องการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ จากรายงานแห่งชาติฉบับที่ 2 การจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ระบุว่าประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในปี 2533 ปริมาณ 229.08 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และเพิ่มเป็น 265. ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ในปี 2547 โดยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 ต่อปี อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตลดลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกต่างๆ ที่มีการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นในประเทศ ประกอบกับการกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 1. จึงส่งผลให้ภาคดังกล่าวเป็นภาคที่มีความสำคัญมากในการเพิ่มการดูดกลับและช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมของประเทศ

2.3.3 ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทย ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย และดินถล่ม สร้างความเสียหายนับเป็นมูลค่ากว่าหมื่นล้านบาท อันเป็นผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยมีแนวโน้มและความถี่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นประจำทุกปีในมิติของจำนวนประชากรเสี่ยงภัยจะพบว่ ภัยแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อประชากรเป็นจำนวนมากกว่าภัยประเภทอื่นๆ ในขณะที่น้ำท่วมเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลให้ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในลำดับประเทศที่มีความเสี่ยงต่นๆ ของโลก

2.4 ด้านการบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนา

2.4.1 ด้านธรรมาภิบาล

(1) ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วนจากการประเมินผ่านดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ชี้ว่า สังคมไทยในภาพรวมมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอยู่ในระดับปานกลางในปี 2556 แต่องค์ประกอบด้านสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข สถานการณ์ดังกล่าว ถือเป็นความจำเป็นของประเทศไทยที่จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสถานการณ์วิกฤตคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลของสังคมไทยหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2552 มีอย่างน้อย 6 ประการคือ (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักความมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ (6) หลักความคุ้มค่า ขณะนี้ ได้มีการสะสมตัวและลุกลามสู่ทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่มีการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง มีการทุจริตเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง มีผลประโยชน์ส่วนตนทับซ้อนกับผลประโยชน์รัฐหน่วยงานภาครัฐ มีระบบการบริหารงานที่ไม่เป็นธรรมาภิบาล มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง ภาคธุรกิจบางส่วนมีการร่วมมือกับนักการเมืองและข้าราชการ กระทำการทุจริตเพื่อให้ได้งานจากภาครัฐ ปิดงานอย่างรวดเร็ว ผูกขาดทางธุรกิจ หลีกเลียงภาษี ขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ภาคประชาชนมีแนวโน้มยอมรับการทุจริตต่างๆ ที่ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้น สถาบันทางศาสนาบางส่วนประพฤติดุสิตคุณธรรมและจริยธรรมเสียเอง มีปัญหาการบริหารจัดการทรัพย์สินของส่วนรวม ขาดความโปร่งใส ปล่อยให้คนบางกลุ่มใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ สื่อมวลชนหลายสำนักวางตัวไม่เป็นกลาง ไม่แสดงบทบาทในการต่อต้านการทุจริตหรือปกปิดข้อเท็จจริง รับผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุนและนักธุรกิจการเมืองจนไม่สามารถรักษาจริยธรรมหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพได้

(2) ภาคเอกชนมีการประเมินหลักบรรษัทภิบาล ตั้งแต่ปี 2544 โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors : IOD) ได้สำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่มีธรรมาภิบาลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72% ในปี 2557 ถือว่าอยู่ในระดับดีเมื่อเทียบกับปี 2545 ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 52% และ

มีคะแนนเฉลี่ยลดลงเมื่อเทียบกับปี 2554 ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 77% แสดงให้เห็นว่า บริษัทจดทะเบียนไทยให้ความสำคัญในการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืนและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศสู่การยอมรับในระดับสากล

2.4.2 ด้านการบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ

(1) การบริหารจัดการภาครัฐมีการปรับปรุงตามยุคสมัย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้จัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง บริหารราชการส่วนภูมิภาค และบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้หลักการกระจายอำนาจที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระโดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศ ทั้งสามส่วนนี้อยู่ในการควบคุมและบริหารงานของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดิน รวมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้การปฏิรูประบบราชการที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในโครงสร้างของหน่วยราชการเกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มีการกำหนดส่วนราชการไว้เป็น 20 กระทรวง และส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง

(2) การกระจายอำนาจเกิดผลสำเร็จหลายด้านแต่ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขการกระจายอำนาจให้แก่ อบต. ในระยะที่ผ่านมาได้ดำเนินการตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ 2550 และตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 นอกจากนั้น มีการใช้งบประมาณเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการถ่ายโอนภารกิจ หน้าที่และเพิ่มรายได้ในการดำเนินงานของ อบต. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 สัดส่วนของรายได้ของท้องถิ่นต่อรายได้รัฐบาลคิดเป็นร้อยละ 13.31 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.17 ในปีงบประมาณ 2550 และร้อยละ 28.21 ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีการถ่ายโอนภารกิจไปแล้วตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อบต. ฉบับที่ 1 จำนวน 185 ภารกิจจากภารกิจที่จะต้องถ่ายโอน 245 ภารกิจและถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ 2 จำนวน 75 งาน/กิจกรรม จาก 114 งาน/กิจกรรม และถ่ายโอนบุคลากรจากส่วนกลางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9,850 คน แบ่งเป็นข้าราชการ 1,378 คน บุคลากรทางการศึกษา 5,295 คน ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุขซึ่งประจำอยู่ที่สถานอนามัย จำนวน 79 คน และลูกจ้างประจำ 3,098 คน อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาที่ต้องการการแก้ไข เช่น การทับซ้อนของอำนาจหน้าที่และเขตพื้นที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้การจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนยังขาดความสมดุล ปัญหาการซื้อเสียง ทำให้การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นขาดความชอบธรรม และปัญหาการขาดแคลนรายได้ของ อบต. ซึ่งรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองในภาพรวมมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9.90 ของรายได้รัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 และเพิ่มเป็นร้อยละ 10.65 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๒ และร้อยละ 39.46 ตามลำดับ ส่งผลให้ อบต. ในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหนาแน่น เช่น การเป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม การค้า การบริการ การเป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก การจัดบริการสาธารณะรองรับการเติบโตของเมืองและการเพิ่มขึ้นของประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวได้อย่างมีขอบเขตจำกัด

2.4.3 ด้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ไทยกำลังประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมาก พัฒนาการของการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากในอดีตที่มีรูปแบบการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง รับสินบน ซึ่งสามารถตรวจสอบหาหลักฐานจับผิดมาลงโทษได้ เนื่องจากมีความซับซ้อนไม่มากเท่ากับการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันที่ประเทศไทยมีความเสียหายจากการทุจริตคอร์รัปชันขนาดใหญ่ที่สูงเป็นแสนล้านบาท อันเนื่องจากการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในช่วงที่รัฐเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและการหาประโยชน์จากธุรกิจในโลกสมัยใหม่ มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น และในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชน และมาตรการต่างๆ ที่ออกมา รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตและการตรวจสอบจากองค์กรต่างๆ ยังไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาลำนี้ได้ ดังปรากฏตามดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) พ.ศ. 2557 ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ พบว่าประเทศไทยได้ 38 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 85 จากการจัดอันดับทั้งหมด 175 ประเทศทั่วโลก จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีคะแนนดีขึ้นเล็กน้อยเทียบกับปี 2556 ที่ได้ 36 คะแนน อยู่อันดับ 102 โดยเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเท่ากับประเทศฟิลิปปินส์ ส่วนประเทศสิงคโปร์สูงถึง 84 คะแนน และมาเลเซียได้ 52 คะแนน (คะแนนมากหมายถึงมีคอร์รัปชันน้อย)

3. บริบทการเปลี่ยนแปลงและภาพอนาคตประเทศไทย

3.1 บริบทภายใน

3.1.1 ภาพเศรษฐกิจไทยในกรณีฐาน

ภายใต้สมมติฐาน (1) แนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกเฉลี่ยร้อยละ 3.8 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และร้อยละ 4.2 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (2) การลงทุนภาครัฐขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4 (3)ราคาน้ำมันเฉลี่ย 70-90 ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และเฉลี่ย 80-100 ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (4) ผลผลิตภาพการผลิตรวมขยายตัวร้อยละ 2.1 โดยผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรหดตัวต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 0.8 ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.0 และภาคบริการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.0 (5) การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5 และ (6) กำลังแรงงานลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.2 และร้อยละ 0.7 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และ 13 ตามลำดับภายใต้สมมติฐานเหล่านี้ เศรษฐกิจไทยในช่วง 10 ปีข้างหน้ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.3-4.3 โดยมีค่ากลางของการประมาณการร้อยละ 3.8 ซึ่งทำให้เศรษฐกิจไทยจะสามารถขยายฐานะขึ้นเป็นประเทศ รายได้สูงในช่วงปี 2571 (ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.3 - 2574) (ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.3) การขยายตัวในกรณีฐาน ดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงที่จะตกอยู่ภายใต้กับดักประเทศรายได้ปานกลางอย่างถาวรมากขึ้น เมื่อคำนึงถึงเงื่อนไขในระยะยาว โดยเฉพาะ (1) การลดลงของกำลังแรงงานที่จะหดตัวแรงขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ 1.0 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 14 ซึ่งจะเป็ปัจจัยถ่วงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น (2) ชีตความสามารถด้านการคิดค้นเทคโนโลยีและนวัตกรรมซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับฐานะประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงจะลดลงตามการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ (3) จำนวนประชากรรวมจะเริ่มลดลงในปี 2570 ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์และการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศขยายตัวช้าลง (4) การเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ที่การปรับตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุช้ากว่าไทย (5) ภาระการใช้จ่ายเพื่อดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อยกระดับฐานะการพัฒนาประเทศมีข้อจำกัดมากขึ้น (6) เกณฑ์รายได้ขั้นต่ำสำหรับการเป็นประเทศรายได้ขั้นสูงปรับตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ 100-200 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปีตามการเพิ่มขึ้นของรายได้และมาตรฐานการครองชีพของประเทศสำคัญๆ เงื่อนไขดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะ

ไม่สามารถหารายได้ที่เพียงพอในการที่จะทำให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมภูมิภาคและในเวทีโลก

3.1.2 การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยแรงงานต้องแบกรับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2553 มีประชากรวัยแรงงาน 5 คนที่มีศักยภาพแบกรับผู้สูงอายุ 1 คน และคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๘๓ จะเหลือประชากรวัยแรงงานเพียง 1.7 คนแบกรับผู้สูงอายุ 1 คน การขาดแคลนกำลังแรงงานทำให้ต้องนำเข้าแรงงานไร้ทักษะจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยในด้านการยกระดับรายได้และทักษะฝีมือแรงงานจะช้าลง ผลผลิตภาพแรงงานไทยอาจเพิ่มขึ้นช้า ปัญหาการค้ำมนุษย์ และการขาดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย อาทิ อาชญากรรม โรคระบาด และภาระทางการคลังของระบบบริการทางสังคม อย่างไรก็ตาม นับเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการ ธุรกิจบริการที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวเลขเบื้องต้น สศช. จะคำนวณใหม่อีกครั้งเมื่อการปรับปรุงฐานข้อมูลในแบบจำลองเสร็จสมบูรณ์ เกณฑ์ขั้นต่ำในปี 2546 ซึ่งอยู่ที่ 12,745 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี

3.1.3 ความเหลื่อมล้ำ

ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยทั้งความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ โอกาส การเข้าถึงบริการภาครัฐและการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่ลดทอนความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม จากการกระจายรายได้และผลประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม บางพื้นที่และบางสาขาการผลิตไม่ทั่วถึงเป็นธรรม ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่ในกลุ่มที่มีโอกาสและรายได้สูง ทำให้สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยร้อยละ 10 ของประชากรกับกลุ่มคนจนร้อยละ 10 ของประชากร มีความแตกต่างกันถึง 34.9 เท่า ในปี 2556 นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำยังส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน คนยากจนขาดโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาและสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม การแย่งชิงทรัพยากร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

3.1.4 ความเป็นเมือง

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชนบทไปสู่ความเป็นเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพื่อลดความแออัดของเมืองหลวงและเมืองหลัก อันเป็นการกระจายความเจริญสู่พื้นที่อื่นๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การจัดบริการสาธารณะเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรท้องถิ่นทั้งปัจจัยการผลิตและแรงงานไปสู่ภาคการค้า บริการ และอุตสาหกรรม ตลอดจนการแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลต่อการลดลงและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท้องถิ่น การลดลงของแรงงานในภาคเกษตร รวมทั้งปัญหาการบริหารจัดการขยะทั้งขยะชุมชนและอุตสาหกรรม ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของประชากรและแรงงานในพื้นที่อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การผลิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการคนในเมืองที่มากขึ้น จะส่งผลให้เกิดการประหยัดจากขนาด การขนส่งมีต้นทุนต่ำลง และการลงทุนในระบบสาธารณูปโภคจะมีความคุ้มค่ามากขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการแรงงานที่มากขึ้นจะมีส่วนเอื้อหรือทำให้จำเป็นต้องมีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการที่มีจำนวนมาก

3.1.5 การบริหารจัดการภาครัฐ

(1) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2558 วางกรอบด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อต่อการพัฒนาธรรมาภิบาลภาครัฐ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2558 มีมาตราสำคัญ ที่จะช่วยสนับสนุนให้การบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนาอาทิ มาตรา 69 หน่วยงานของรัฐ องค์การเอกชน หรือองค์กรใดที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะ เพื่อให้พลเมืองได้ติดตามและตรวจสอบมาตรา 82 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และต้องจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล พัฒนาและสร้างโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน กระจายอำนาจและจัดการกิจ อำนาจหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนระหว่างราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีกลไกป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ฯลฯ มาตรา 89 รัฐต้องดำเนินนโยบายการเงิน การคลัง และงบประมาณภาครัฐ โดยยึดหลักการรักษาวินัยและความยั่งยืนทางการคลัง และการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน อย่างคุ้มค่า จัดให้มีระบบการเงินการคลังเพื่อสังคม มีระบบภาษีอากรที่มีความเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

(2) ภาคประชาสังคมให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการของภาครัฐสถาบันทางสังคม อาทิ มูลนิธิ สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยต่างๆ นำเสนอผลการติดตาม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการประเทศและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนาทั้งประเด็นธรรมาภิบาล การทุจริตคอร์รัปชันทั้งการคอร์รัปชันขนาดใหญ่และคอร์รัปชันภาคครัวเรือน การบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ เพื่อรายงานข้อค้นพบและข้อเสนอแนะสู่สาธารณะ เป็นแรงกดดันให้ผู้มีอำนาจภาครัฐหันมาพิจารณา ทบทวน แนวนโยบาย มาตรการ และกลไกการทำงานต่างๆ ให้เหมาะสมมากขึ้น

3.2 บริบทภายนอก

3.2.1 การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก

องค์การสหประชาชาติประเมินสถานการณ์ว่าในช่วงปี 2544-2643 (ค.ศ. 2001-2100) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ หมายถึงการมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรรวมทั่วโลก โดยประเทศที่พัฒนาแล้วจะใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างยาวนานในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเช่น ญี่ปุ่น อเมริกา ยุโรป ขณะที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะมีระยะเวลาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวค่อนข้างสั้นกว่า สะท้อนถึงระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุที่สั้นกว่าประเทศพัฒนาแล้วค่อนข้างมาก โดยการเป็นสังคมผู้สูงอายุจะส่งผลให้มีการขาดแคลนแรงงานในประเทศ และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น นอกจากนี้ มีความต้องการสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุมากขึ้น นับเป็นโอกาสอย่างมากสำหรับประเทศไทยที่จะพัฒนาด้านธุรกิจและลงทุนด้านการค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว ที่พักอาศัย การให้บริการสุขภาพในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเป็นโอกาสของแรงงานไทยในการไปทำงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว

3.2.2 การปรับเปลี่ยนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว

การปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการผลิตและการค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กลายเป็นรูปแบบการค้าที่มีบทบาทมากขึ้น มีการยกระดับกระบวนการผลิตแบบอัตโนมัติไปสู่การใช้เทคโนโลยีที่ผสมผสานระหว่าง Information Technology กับ Operational Technology หรือที่เรียกว่า Internet of Things (เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมอุปกรณ์และ เครื่องมือต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ ตู้เย็น โทรทัศน์ และอื่นๆ เข้าไว้ด้วยกัน) เพื่อผลิตสินค้าตามความต้องการของผู้บริโภครายบุคคลมากยิ่งขึ้น โดยหากภาคการผลิตที่ปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีไม่ทัน ขาดการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม จะทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

3.2.3 ความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่สูงขึ้น

(1) แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านมีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและเขตเศรษฐกิจพิเศษภายในประเทศ ซึ่งจะมีผลต่อทิศทางการวางแผนพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย ตลอดจนการปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ กติกา ด้านการค้าการลงทุนที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับเรื่องความโปร่งใสและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

(2) การเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 จะนำมาซึ่งโอกาสที่สำคัญๆ หลายประการต่อการยกระดับศักยภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ได้แก่ 1) การลดข้อจำกัดในด้านอุปสงค์ในประเทศ 2) โอกาสในการใช้ปัจจัยการผลิตและแรงงานสำหรับการพัฒนาภาคเกษตรและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและวัตถุดิบเข้มข้นในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาตนเองไปสู่ระดับการผลิตที่สูงขึ้นทั้งการผลิตในประเทศและการใช้ฐานการผลิตในประเทศเพื่อนบ้านและ 3) โอกาสในการใช้ความได้เปรียบด้านสถานที่ตั้งและด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เป็นศูนย์กลางทางการบริการและการผลิตภาคอุตสาหกรรมอนาคตในอนุภูมิภาคและในภูมิภาคในระยะต่อไป

(3) การเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีการนำประเด็นด้านมาตรฐานของการค้าและบริการมาเป็นข้อกีดกันทางการค้าซึ่งผู้ประกอบการภายในประเทศโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาผลิตรายการและรูปแบบธุรกิจ พัฒนามาตรฐานของอุตสาหกรรม ตลอดจนพัฒนาสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชนมากขึ้น โดยแรงเหวี่ยงจากกระแสการเปิดเสรีทางการค้าจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรและสินค้าขั้นปฐม แรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคโดยเฉพาะในการผลิตสินค้าเกษตร สินค้ากึ่งทุนและเทคโนโลยีเข้มข้น รวมทั้งแนวโน้มนโยบายและมาตรการการพัฒนาของภาครัฐที่ยังไม่ทั่วถึง ยังมีแนวโน้มที่จะตอกย้ำปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ให้มีความรุนแรงมากขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

(4) ตลาดเงิน ตลาดทุน และเศรษฐกิจโลกยังมีความเสี่ยงที่จะผันผวนตลอดช่วงแผนฯ 12 เนื่องจาก 1) ผลกระทบจากการปรับทิศทางนโยบายการเงินในสหรัฐอเมริกาในช่วงต้นแผนพัฒนาฯ และแนวโน้มการปรับทิศทางนโยบายการเงินในยุโรปในช่วงกลางถึงปลายแผนพัฒนาฯ และ 2) ปัญหาการส่งสมหนี้สาธารณะในประเทศสำคัญๆ ในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจโลกที่มีความเสี่ยงจะพัฒนาไปสู่วิกฤติและสร้างผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกหากมาตรการปฏิรูปในประเทศสำคัญๆ ของโลกไม่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

(5) ความเคลื่อนไหวของกระแสวัฒนธรรมโลก ความก้าวหน้าในการติดต่อสื่อสาร การขยายตัวของเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ ส่งผลให้มีทั้งโอกาสและความเสี่ยง ต่อวิถีชีวิตทัศนคติ และความเชื่อในสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กระบวนการเรียนรู้ และพฤติกรรมกรบริโภคของคนในประเทศ

3.2.4 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) จะส่งผลกระทบซ้ำเติมต่อสถานการณ์ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความรุนแรงมากขึ้น อุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความแห้งแล้งเป็นระยะเวลายาวนาน เกิดฝนขาดช่วง และมีฤดูกาลเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป่าไม้เกิดความเสื่อมโทรม แหล่งน้ำขาดแคลน ผลผลิตทางการเกษตรลดลง เกิดโรคระบาดในพืชและสัตว์ และอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์กรณีที่เกิดโรคระบาดใหม่ เกิดความเสี่ยงต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ระบบนิเวศป่าไม้ ระบบนิเวศชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง และการสูญเสียแนวปะการัง การสูญเสียความหลากหลายทาง

ชีวภาพดังกล่าวข้างต้น จะส่งผลต่อความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ พลังงาน และลดทอนขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน

(2) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศยังส่งผลให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเกิดบ่อยครั้งขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง แผ่นดินไหวและดินโคลนถล่ม ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต การพัฒนาอุตสาหกรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมทั้งวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทวีความเข้มข้นและเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับภาระในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กระแสการแข่งขันทางการค้า

3.2.5 วาระการพัฒนาของโลกภายหลัง ค.ศ. 2015 (Post ๒๐๑๕ Agenda)

ประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาโลกภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals–SDGs) ในช่วงเวลา 15 ปี โดยสหประชาชาติให้การรับรองแล้วเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2557 ประกอบด้วยเป้าประสงค์ (Goal) จำนวน 17 ข้อ และเป้าหมาย (Target) จำนวน 169 ข้อ

ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการวางแผนการพัฒนาประเทศในอนาคต ที่ต้องเน้นจัดความยากจนให้หมดไป ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีระบบการศึกษา มีความเท่าเทียมกันทางเพศ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืน มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน ลดความไม่เท่าเทียมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคแบบยั่งยืน เตรียมความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ มีการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้สังคมมีความสุข มีความยุติธรรมและส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในระดับโลกร่วมกัน

4. กรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมาย

4.1 กรอบวิสัยทัศน์แผนพัฒนา ฉบับที่ 12

จากสถานะของประเทศและบริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ประเทศกำลังประสบอยู่ ทำให้การกำหนดวิสัยทัศน์แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ยังคงมีความต่อเนื่องจากวิสัยทัศน์แผนพัฒนา ฉบับที่ 11 และกรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ

4.2 การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ (Country Strategic Positioning) เป็นการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ สศช. ได้จัดทำขึ้น

ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและ โลจิสติกส์ของภูมิภาคสู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และมินิวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

4.3 เป้าหมาย

4.3.1 การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

- (1) เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0
- (2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว (GDP Per Capita) และรายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในปี ๒๕๔๖ เพิ่มขึ้นเป็น 317,015 บาท (9,325 ดอลลาร์ สรอ.) และ 301,199 บาท (8,859 ดอลลาร์ สรอ.) ต่อคนต่อปี
- (3) ผลผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ 25 ต่อปี
- (4) การลงทุนรวมขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ 8.0 (การขยายตัวของการลงทุนภาครัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10.0 และการลงทุนของภาคเอกชนขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ในขณะที่ปริมาณการส่งออกขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.0 ต่อปี)

4.3.2 การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

- (1) ประชาชนทุกช่วงวัยมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economic Security) และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- (2) การศึกษาและการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพ
- (๓) สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งเป็นฐานรากที่เอื้อต่อการพัฒนาคน

4.3.3 การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

- (1) การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น
- (2) บริการทางสังคมมีคุณภาพและมีการกระจายอย่างทั่วถึง

4.3.4 การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- (1) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
- (2) ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- (3) เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (4) เพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (5) มีการบริหารจัดการน้ำให้สมดุลระหว่างการอุปสงค์และอุปทานของน้ำ

4.3.5 การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

- (1) การบริหารงานภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วม
- (2) ขจัดการทุจริตคอร์รัปชัน
- (3) มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม

5. แนวทางการพัฒนา

5.1 การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

5.1.1 การส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนา

พัฒนาสถานะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ทั้งด้านการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา ด้านบุคลากรวิจัย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการมีบทบาทหลักด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนผลักดันงานวิจัยและพัฒนาให้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงทั้งเชิงพาณิชย์และสาธารณะโดยให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

5.1.2 การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน

สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนและแรงงานให้มีทักษะความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและรองรับการเปิดเสรีของประชาคมอาเซียน โดยยกระดับและพัฒนาสมรรถนะแรงงานไทยด้วยเทคโนโลยี เร่งรัดให้แรงงานทั้งระบบมีการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเพื่อสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้ สนับสนุนให้แรงงานและปัจจัยการผลิตมีความยืดหยุ่นในการเคลื่อนย้ายระหว่างสาขาการผลิตและระหว่างพื้นที่การผลิต เพื่อให้แรงงานสามารถเคลื่อนย้ายไปสู่สาขาการผลิตที่มีผลิตภาพการผลิตสูงสุด และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมและบริการจัดทำกรอบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานให้เป็นมาตรฐานที่เชื่อมโยงกันเพื่อยกระดับทักษะของแรงงานไทย

5.1.3 การส่งเสริมผู้ประกอบการที่เข้มแข็งและพาณิชย์ดิจิทัล

พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวและดำเนินธุรกิจท่ามกลางการดำเนินนโยบายและมาตรการการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ เพิ่มสัดส่วนความเป็นเจ้าของของคนไทยและสนับสนุนให้มีการขยายตลาดที่มีแบรนด์สินค้าและช่องทางการตลาดที่เป็นของตนเองมากขึ้น ตลอดจนพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมและบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิต บริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล

5.1.4 การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเร่งลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่

เศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ ทั้งการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งของประเทศ พัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะและโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ขยายขีดความสามารถของท่าอากาศยานหลักของประเทศ พัฒนาท่าเรือที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรืออเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ รวมทั้งพัฒนาและปรับปรุงระบบโทรคมนาคมของประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมที่เกิดจากลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน และอุตสาหกรรมระบบราง เป็นต้น เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศในการเป็นฐานการผลิตในภูมิภาคอาเซียน

5.1.5 การปรับโครงสร้างการผลิต

ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร โดยการปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเกษตรขั้นปฐมเป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงมีคุณภาพและมาตรฐานสากล สามารถสร้างความเชื่อมโยงทางด้านวัตถุดิบกับประเทศเพื่อนบ้านและลดระดับการผลิตสินค้าขั้นปฐมที่สูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน ลงสู่ระดับที่จำเป็นสำหรับการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและพลังงาน จัดระบบการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำทั้งด้านกายภาพและเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มทางการเกษตรจากกิจการเจ้าของคนเดียวเป็นการประกอบการในลักษณะสหกรณ์ ห้างหุ้นส่วน และบริษัทเพื่อให้เกิดการประหยัดจากขนาด พิจารณาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และแหล่งน้ำ ใช้เทคโนโลยีการผลิตในระดับที่เหมาะสม ใช้กลไกตลาดในการป้องกันความเสี่ยง ตลอดจนส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ปรับโครงสร้างการผลิตภาคบริการโดยเร่งพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งให้เกิดความเชื่อมโยงกันเป็นโครงข่ายทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เร่งพัฒนาท่าเทียบเรือขนาดใหญ่เพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเล ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมและทันสมัยทั้งการควบคุมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวและกำหนดและจัดทำกฎหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทยสู่สากลและรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ในลักษณะกลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงทั้งทางกายภาพ วิถีชีวิต/วัฒนธรรมท้องถิ่นและกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการสร้างเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน ทั้งประเทศที่มีพรมแดนติดกัน

และประเทศที่มีโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งระบบพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมอนาคตเพื่อเป็นแหล่งการถ่ายทอดเทคโนโลยี เชื่อมโยงการผลิตกับอุตสาหกรรมที่เป็นฐานรายได้ประเทศ และเป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและบริการทั้งในระดับอนุภูมิภาคและในภูมิภาคอาเซียนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการขยายตัวด้านการค้าการลงทุน เช่น โลจิสติกส์ และพลังงาน รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการลงทุนอื่นๆ เช่น ลดอุปสรรคการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ เป็นต้น ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ทั้งภาคการผลิต การตลาด การบริหารจัดการการเงิน และโลจิสติกส์ เชื่อมโยงเศรษฐกิจดิจิทัล ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และสนับสนุนการลงทุนเพื่อสร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ มุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ การลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานทดแทน การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเชิงพาณิชย์ การจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ บริษัทการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและการตอบแทนสู่สังคมขององค์กร และกิจการเพื่อสังคม

5.2 การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

5.2.1 การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

โดยช่วงวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน วัยเรียน วัยรุ่นให้มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายใต้บริบทสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม วัยแรงงานให้มีการพัฒนาระดับสมรรถนะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ วัยผู้สูงอายุให้มีการทำงานที่เหมาะสมตามศักยภาพและประสบการณ์ มีรายได้ในการดำรงชีวิต มีการสร้างเสริมและฟื้นฟูสุขภาพเพื่อป้องกันหรือชะลอความทุพพลภาพและโรคเรื้อรังต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดภาระแก่ปัจเจกบุคคล ครอบครัว และระบบบริการสุขภาพ

5.2.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง โดย

- (1) ปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการศึกษา โดยปรับระบบบริหารจัดการการศึกษาใหม่เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability)
- (2) ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา
- (3) พัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ ตั้งแต่กระบวนการผลิต สรรหา และการคัดเลือกให้ได้คนดีคนเก่ง รวมทั้งระบบการประเมินและรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์จากตัวผู้เรียน และ
- (4) ปฏิรูประบบการเรียนรู้ โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมศึกษาจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ ปรับหลักสูตรและผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาด การวิจัยและการใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้

5.2.3 การพัฒนาด้านสุขภาพ โดยส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทาง

การแพทย์เพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุทั้งในด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุยกระดับการบริหารจัดการระบบสุขภาพเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความยั่งยืนในระยะยาว โดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรด้านสาธารณสุข บูรณาการระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากร และส่งเสริมการอภิบาลระบบสุขภาพในรูปแบบเครือข่ายที่มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน พัฒนาศักยภาพของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติทั้งในด้านศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) ศูนย์กลางยาและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ (Product Hub) และศูนย์กลางบริการวิชาการและงานวิจัย (Academic Hub) เพื่อนำรายได้กลับมาใช้ยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุข

ภายในประเทศรวมทั้งส่งเสริมการให้ความสำคัญกับมิติสุขภาพในทุกนโยบายสาธารณะ (Health in All Policies) เพื่อให้การ

ขับเคลื่อนนโยบายของทุกภาคส่วนตระหนักถึงผลกระทบของนโยบายสาธารณะที่มีต่อสุขภาพของประชาชน

5.2.4 การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีพในสังคมสูงวัย โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและความจำเป็นทางกายภาพให้เหมาะกับวัย และการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในรูปแบบที่หลากหลายทั้งในด้านการจัดบริการสุขภาพและสวัสดิการสังคมอย่างบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาชุมชนที่มีศักยภาพและความพร้อมให้เป็นต้นแบบของการดูแลผู้สูงอายุเพื่อขยายผลไปสู่ชุมชนอื่น ตลอดจนการพัฒนานวัตกรรมในการใช้ชีวิตประจำวันสำหรับผู้สูงอายุ

5.3 การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

5.3.1 การยกระดับรายได้และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน โดยสนับสนุนให้แรงงานมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานอย่างมีมาตรฐาน ปรับปรุงโครงสร้างค่าจ้างแรงงานให้ชัดเจนและสะท้อนทักษะฝีมือแรงงานอย่างแท้จริง เร่งผลักดันให้การใช้ระบบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ เพิ่มผลิตภาพทางการผลิตของเกษตรกรรายย่อย โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาและการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับพื้นที่ สร้างหลักประกันรายได้แทนการอุดหนุนด้านราคาสินค้าเกษตร ลดต้นทุนทางการเกษตรโดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต

5.3.2 การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก โดย (1) พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีช่องทางการเข้าถึงอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะระบบบริการสาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐาน สวัสดิการสังคม และกระบวนการยุติธรรม (2) สนับสนุนการจัดหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยและการเข้าถึงระบบสาธารณสุขภาค กำหนดเป็นนโยบายที่อยู่อาศัยแห่งชาติและเมืองน่าอยู่ พัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยแก้ปัญหาชุมชนแออัดในเมืองโดยดำเนินการร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน และ (3) การจัดรูปแบบสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมาย (Customized Welfare) ที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน โดยมีแนวทางการรับภาระค่าใช้จ่ายร่วมกัน (Cost Sharing)

5.3.3 การสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร โดยปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยที่ไร้ที่ดินทำกินและยากจนได้มีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีสิทธิทำกินในที่ดินปฏิรูประบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและเข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้อย่างแท้จริงด้วยการผลักดัน พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. และบูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกันของหน่วยงาน และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม รวมทั้งปรับปรุงสร้างภาษีที่เป็นธรรม เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีมรดก และภาษีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5.3.4 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมโดยการเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน รวมทั้งการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ เช่น กฎหมายป่าชุมชน กฎหมายภาษีมรดก กฎหมายที่ดิน เป็นต้น

5.4 การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง

5.4.1 การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมือง เตรียมความพร้อมรองรับความเป็นเมือง ทั้งด้านการบริหารจัดการด้านผังเมืองด้านสาธารณสุขภาค สาธารณูปการ ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ระบบการศึกษาและระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และเพียงพอต่อความต้องการของคนในเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการเมืองตามระดับการพัฒนา

5.4.2 การพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน

ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งด้านการค้า การลงทุน และการบริการ โดยคำนึงถึงการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Logistics) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในห่วงโซ่อุปทาน และปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบ รวมทั้งปรับลดกระบวนการด้านอำนวยความสะดวกทางการค้า ขนส่ง และโลจิสติกส์ให้มีความสะดวกและมีประสิทธิภาพต่อภาคธุรกิจอย่างแท้จริง

5.4.3 การส่งเสริมการลงทุน การค้าชายแดน และการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้มีความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนและการค้าชายแดนเพื่อดึงดูดให้นักลงทุนในภูมิภาคเข้ามาลงทุนในไทยและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดนโดยให้ความสำคัญกับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว และการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดนและการผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศในภูมิภาคมากขึ้น

5.5 การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5.5.1 การรักษาทุนทางธรรมชาติเพื่อการเติบโตสีเขียว ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ โดยสนธิกำลังของทุกภาคส่วนนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพิ่มพื้นที่ป่าไม้โดยส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาว อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ จัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ กระจายการถือครองที่ดิน จัดทำฐานข้อมูลที่ดินเพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้า กำหนดเพดานการถือครองที่ดินที่เหมาะสม และกำหนดมาตรการป้องกันการถือครองที่ดินของคนต่างชาติ บริหารจัดการน้ำเพื่อให้เกิดความยั่งยืน บูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ สร้างศูนย์ข้อมูลทรัพยากรน้ำ จัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชน บริหารจัดการแร่โดยกำหนดปริมาณที่เหมาะสมในการนำแร่มาใช้ประโยชน์ คำนึงถึงความจำเป็นและมูลค่าในอนาคต บังคับใช้มาตรการควบคุมผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ที่ก่อมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน

5.5.2 การส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างระบบหมุนเวียนวัสดุที่ใช้แล้วที่มีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนสู่ Zero Waste Society ผ่านมาตรการต่างๆ เช่น การปฏิรูประบบภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อสิ่งแวดล้อม การศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานและฉลากสินค้า เป็นต้น

5.5.3 การส่งเสริมการผลิต การลงทุน และการสร้างงานสีเขียว เพื่อยกระดับประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนากลยุทธ์อุตสาหกรรมสีเขียว ส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถปรับระบบสู่ห่วงโซ่อุปทานหรือห่วงโซ่มูลค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain/Green Value Chain) ส่งเสริมการทำการเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมภาคบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพให้มีบทบาทมากขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

5.5.4 การจัดการมลพิษและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน เร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะเป็นลำดับแรก โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุดเร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดในพื้นที่วิกฤต สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม เน้นการแปรรูปเป็นพลังงาน สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน โดยให้ความรู้แก่ประชาชน และการบังคับใช้กฎหมาย

5.5.5 การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ผลักดันการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอาเซียน หาแนวทางการร่วมมือกับอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในประเด็นการขนส่งข้ามพรมแดน การเคลื่อนย้ายแรงงาน การบริหารจัดการพลังงาน และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

5.5.6 การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพิ่มศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้กับทุกภาคส่วน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบการเตือนภัย ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับการป้องกันน้ำท่วม วางแผนป้องกันเมืองและพื้นที่ชายฝั่ง พัฒนาเมืองที่สามารถปรับตัวและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience City) การให้บริการของระบบนิเวศ ส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในการรับมือภัยพิบัติโดยสร้างแนวป้องกันตามธรรมชาติ และการจัดทำแผนธุรกิจต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพพร้อมรองรับแนวโน้มการเกิดภัยพิบัติที่รุนแรงในอนาคต

5.6 การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

5.6.1 การสร้างความโปร่งใสในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติราชการ โดยให้มีช่องทางให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง เข้าตรวจสอบข้อมูลของภาคราชการและร้องเรียนได้ เช่น ข้อมูลการประกวดราคา จัดซื้อ จัดจ้างโครงการของทางราชการ ข้อมูลการประมูลโครงการ ผู้ชนะการประมูลและราคาปิดประมูลข้อมูลความก้าวหน้าตามกระบวนการยุติธรรม เช่น คดีที่ไม่ดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล คดีทุจริตคอร์รัปชันและคดีที่ประชาชนให้ความสนใจในแต่ละยุคสมัย ฯลฯ

5.6.2 การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ให้มีความเป็นมืออาชีพและเพียงพอต่อการขับเคลื่อนภารกิจภาครัฐร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ระบบราชการเล็กกะทัดรัดแต่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูง

5.6.3 การสร้างรูปแบบการพัฒนา อปท. ให้เหมาะสม สามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นแกนหลักในการประสานเครือข่ายและเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.6.4 การสร้างระบบตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สร้างผลงานที่มีคุณภาพ รวดเร็วและน่าเชื่อถือ สามารถเป็นเครื่องมือให้กับคณะรัฐมนตรีประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตาม ประเมินผลโครงการใหญ่ๆ ที่มีการใช้จ่ายงบประมาณเป็นจำนวนมาก และเป็นโครงการที่มีผลกระทบในวงกว้าง

1. วิสัยทัศน์และพันธกิจจังหวัดมหาสารคาม

วิสัยทัศน์ของจังหวัดมหาสารคาม “ จังหวัดมหาสารคามเป็นฐานการผลิตและแปรรูปผลผลิต ด้านการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่ อุตสาหกรรมอาหารและพลังงานทดแทนของประเทศ ประชาชนอยู่ดี มีสุขในสังคมคุณภาพ

พันธกิจ

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการผลิต และแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร โดยยึดแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

2. ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารและพลังงานทดแทนที่เชื่อมโยงกับฐานการผลิตของท้องถิ่น

3. เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต มีความ

4. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์

เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดเป็นไปตามกรอบวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดใน 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

1. ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรให้เอื้อต่อการผลิตสินค้า เกษตรและอาหารคุณภาพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

2. ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และ วัฒนธรรม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

3. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับสู่การเป็น ศูนย์กลางบริการทางการศึกษาและ วัฒนธรรมของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

4. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมเอื้ออาทรและสมานฉันท์

2. วิสัยทัศน์การพัฒนาอำเภอ

2.1 วิสัยทัศน์การพัฒนาอำเภอ

ภาครวมเศรษฐกิจและโครงสร้าง

อำเภอนาดูน มีเนื้อที่ประมาณ 248,449 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 155,280.63 ไร่ พื้นที่เศรษฐกิจของอำเภอนาดูน จะอยู่ในสาขาเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพในทางเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ซึ่งในช่วงแผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี ที่ผ่านมามีการส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตรแต่เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องแหล่งน้ำที่ไม่พอเพียง ประกอบกับสภาพดินเค็มและราคาต้นทุนที่มีอัตราสูงขึ้น ส่งผลให้การเกษตรกรรมประสบปัญหาพอสมควร สำหรับการปศุสัตว์ของอำเภอนาดูน เนื่องจากเกษตรกรหันมาพึ่งพาการใช้เครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถไถนา เพิ่มมากขึ้นทำให้จำนวนสัตว์เลี้ยงจำพวก โค กระบือ มีจำนวนที่ลดลง

การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้พ่อค้าคนกลาง หรือมุ่งทำเพื่อให้พออยู่พอกินภายในครัวเรือน จึงทำให้การรวมกลุ่มหรือรวมตัวของเกษตรกรยังขาดอำนาจในการต่อรองเพื่อราคาผลผลิต ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มกันขึ้น

ในเรื่องปรับปรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของอำเภอ เพื่อมุ่งให้สถานที่ต่างๆ เหล่านี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม ได้กระทำมาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งในคณะทำงานระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ทั้งภาครัฐและประชาชนพัฒนาทางด้านสังคม ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้อำเภอนาดูนโดยเฉพาะในด้านปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรลดลง จึงควรมีการสนับสนุนการพัฒนาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้มีความต่อเนื่องต่อไป

ในช่วงที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมภายในเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่หลายแห่ง แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการ เพราะยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอหาดใหญ่ ทำให้การคมนาคมในบางพื้นที่ยังคงมีปัญหาอยู่ ส่วนโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์สาธารณะ ก็ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทุกหมู่บ้าน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง

ต้องการให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ ไม่มีหนี้สิน มีเงินออม สุขภาพดี สังคมมีความสุข ชุมชนปลอดภัย สาธารณสุข ประชาชนมีวินัย คุณธรรมและความรู้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ในทุกๆ ด้าน พร้อม ๆ กับการฟื้นฟูวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าและยั่งยืน

2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอเฉพาะด้าน

2.2.1 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

1) จัดระบบสาธารณูปโภคที่สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอ และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ดูแลรักษาสาธารณูปโภคด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างจริงจัง มีการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีความสะดวกทั่วถึงทุกตำบล หมู่บ้าน

2) จัดระบบบริการน้ำอุปโภค บริโภค ที่สะอาด ปลอดภัยและทั่วถึง

3) จัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ

4) จัดระบบไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนอย่างทั่วถึง และมีไฟฟ้าใช้เพื่อการผลิตและการเกษตรกรรม

2.2.2 ยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ส่งเสริมชุมชนให้มีการรวมกลุ่มเป็นองค์กรที่เข้มแข็งเพื่อร่วมกันกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เพื่อให้เป็นชุมชนปลอดภัย และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ชุมชน

2.2.3 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ปรับโครงสร้างด้านการเกษตรให้เข้าสู่ระบบผลิตสมัยใหม่ เป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ มูลค่าเพิ่มสูง เพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต ผลผลิตต่อหน่วยให้สูงขึ้น จัดตั้งส่งเสริมสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยมุ่งพัฒนาปรับปรุง

1) ให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และมีภาวะหนี้สินลดลง โดยการส่งเสริมให้มีอาชีพหลักที่มั่นคง

2) ให้ประชาชนมีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการผลิตที่ได้คุณภาพมาตรฐาน

3) มีระบบการค้าเสรี และเป็นธรรม ให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตในราคาที่เหมาะสม

4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

5) พัฒนาศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ และด้านพุทธศาสนา

2.2.4 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน

พัฒนาตัวบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชนให้มีคุณภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความสามารถในการพัฒนาตนเองของชุมชนรวมทั้งส่งเสริม ฟื้นฟูวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่างๆ ให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

1) ให้บุคคลเกิดและเติบโตในครอบครัวที่มีความพร้อมและอบอุ่น มีสุขภาพกายและจิตที่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคที่ป้องกันได้ เมื่อเจ็บป่วยสามารถเข้าถึงบริการ ที่มีคุณภาพ และเป็นธรรม อายุยืนยาวอย่างมีคุณภาพ ประกอบอาชีพในสภาพแวดล้อมที่ดีและปลอดภัย

2) ให้ประชาชนมีความรู้ และความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสาร หรือมีกระบวนการทางปัญญาให้มีโลกทัศน์ ที่ถูกต้องต่อสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ต่างๆที่เข้ามาในชีวิตประจำวัน ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ การดำเนินชีวิตให้มีความถูกต้องเหมาะสมแก่ตนเองและผู้อื่น อย่างรู้เท่าทัน มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม โดยให้ได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และให้ประชาชน องค์กรต่างๆในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ร่วมกันสร้างสังคม สิ่งแวดล้อม ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี

3) สร้างชุมชนที่มีความเข้มแข็ง คือมีการรวมพลังเป็นขบวนการประชาชน มีการสื่อสารที่ดี มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการจัดการปัญหาของชุมชนอย่างเป็นระบบโดยมีการนำข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องมาประกอบ มีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หรือข้อพิพาทอย่างสันติวิธีภายใต้ระบบคุณธรรม ความเข้าใจ และเอื้ออาทรต่อกัน

2.2.5 ยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สร้างความสมดุลในเรื่องการบริหาร การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการกระจายการผลิตให้มากที่สุด และส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ป่าชุมชนได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูจนคืนสู่สภาพที่มีความอุดมสมบูรณ์ และหลากหลาย ระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการมีชีวิตรอยู่ของสัตว์ป่าพื้นเมือง เพื่อเป็น แหล่งศึกษา แหล่งอาหาร ธรรมชาติ และสมุนไพร

2) แหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการพัฒนาปรับปรุงไม่ให้ต้นเขื่อนมีน้ำสะอาดเพื่อใช้ในการอุปโภค และการเกษตรอย่างปลอดภัยและเป็นแหล่งอาศัยและขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำ

3) ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมได้รับการปรับปรุงให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะต่อการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ ไม่มีสารพิษตกค้างในดิน

4) จำนวนหนูลดลงอยู่ในระดับที่ไม่สร้างความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตรและไม่เป็น แหล่งแพร่เชื้อโรคเลปโตสไปโรซิส

5) ทุกหมู่บ้านมีความรู้เรื่องขยะและมีระบบการกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน

6) อุตสาหกรรมทุกขนาดทุกระดับมีแผนการและระบบกำจัดน้ำเสีย และสิ่งปฏิกูลต่างๆ อย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

2.2.6 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารและงานบริหาร

พัฒนาประสิทธิภาพ คุณภาพและมาตรฐานในการบริหารและให้บริการของหน่วยราชการต่าง ๆ แก่ประชาชน ให้รวดเร็วและถูกต้อง รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในสังคม ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของรัฐ

3.3 แนวทางการพัฒนาอำเภอในแต่ละด้าน

3.3.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

1) ปรับปรุงแก้ไขและก่อสร้างเส้นทางคมนาคมที่มาตรฐาน อาทิถนนลูกรังมาตรฐานเชื่อมระหว่างตำบลถึงตำบลและหมู่บ้าน

2) ปรับปรุงเส้นทางเข้าสู่พื้นที่การเกษตรเพื่อสนับสนุนการผลิตและการขนส่ง

3) ประสานและส่งเสริมบริการโทรศัพท์สาธารณะ หรือบริการโทรศัพท์เอกชนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

4) ปรับปรุง ซ่อมแซม และก่อสร้างระบบประปาทุกประเภทให้สร้งผลิตน้ำประปาที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน

5) พัฒนาและก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อสนับสนุนการผลิตน้ำประปา หรือเป็นระบบชลประทานเพื่อนำน้ำใช้ในการเกษตรกรรม

6) สนับสนุนการขยายเขตไฟฟ้าให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชน

7) สนับสนุนการขยายเขตไฟฟ้าเข้าไปในพื้นที่การเกษตรที่มีความพร้อม โดยสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อนำไฟฟ้าไปใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต

3.3.2 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1) ส่งเสริมให้องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็ง เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2) รณรงค์ป้องกันยาเสพติดและสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3) จัดตั้ง ส่งเสริมองค์กรด้านกีฬาต้านยาเสพติด

4) ใช้ศาสนาเป็นแกนสร้างความอบอุ่นแก่ครอบครัว และละเลิกอบายมุข

5) มีการบังคับใช้กฎอย่างสม่ำเสมอและเป็นธรรม

3.3.3 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

1) ส่งเสริมสนับสนุนด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ หรือเกษตรผสมผสานรูปแบบต่างๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

2) ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและหัตถกรรมไทย

3) ส่งเสริมอาชีพรับช่วงการผลิตต่อจากโรงงาน

4) ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระในสาขาและแขนงต่างๆ

5) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ด้านอาชีพ และการบริหารจัดการธุรกิจตลอดทั้งการดำรงชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชน

6) ส่งเสริมให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิต การประกอบอาชีพและการดำรงชีพหรือผสมผสานกับภูมิปัญญาสมัยใหม่อย่างเหมาะสม

7) ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพในรูปแบบต่างๆ

8) ส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อการประกอบอาชีพของกลุ่มและบุคคลให้มีความมั่นคงและก้าวหน้า

9) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างรอบคอบ เหมาะสม และนิยมไทย

10) ส่งเสริมให้มีลานค้าชุมชน เพื่อจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค พืชผลทางการเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป

11) เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชนออกสู่ตลาดอื่นในทุกวิถีทาง

12) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความร่วมมือในการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร

13) พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ด้านการอาชีพ และการพาณิชย์ให้เข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

14) เสริมสร้างศักยภาพชุมชนที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรมต่างๆให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น

15) บูรณูปถัมภ์สถานที่ทางประวัติศาสตร์ พุทธโบราณ และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อการศึกษา

16) อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนที่มีอยู่ให้มีความอุดมสมบูรณ์ และหลากหลายและเสริมสร้างศักยภาพให้เป็นแหล่งการศึกษาและการท่องเที่ยว

17) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือในการพัฒนาพุทธมณฑลอีสานหรือพระธาตุนาดูนให้มีความเป็นพุทธมณฑลที่แท้จริง

18) ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยท้องถิ่นด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อการศึกษาอ้างอิงและการท่องเที่ยว

19) สนับสนุนให้มีการปรับปรุงและอนุรักษ์ศิลปะการแสดงรูปแบบต่างๆในการนำเสนอเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น

20) พัฒนารูปแบบการจัดงานนมัสการพระธาตุนาดูนให้มีมาตรฐาน ทั้งด้านการบันเทิงและสาระทางพุทธศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

21) พัฒนารูปแบบการจัดงานวันสำคัญทางพุทธศาสนาให้มีมาตรฐาน มีสาระในทางพุทธศาสนา ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

22) มุ่งประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทุกรูปแบบ

23) ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง หัตถกรรมพื้นบ้าน

3.3.4 ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

(1) พัฒนางานส่งเสริมสุขภาพให้ครอบคลุมอย่างมีคุณภาพ ในประชาชนทุกกลุ่มอายุ คือตั้งแต่อยู่ในครรภ์ถึงวัยชรา โดยเน้นให้ได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน การได้รับความรู้และบริการเพื่อหลีกเลี่ยงโรคติดต่อทางพันธุกรรม โรคติดต่อจากแม่สู่ลูก ได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกายตามความเหมาะสมและการหลีกเลี่ยงสารเสพติดอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีสุขภาพทั้งกาย ใจ และสังคม ที่สมบูรณ์

(2) ส่งเสริมให้ได้รับความรู้และบริการเพื่อป้องกันโรค ทั้งโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อและอุบัติเหตุ อุบัติภัยต่าง ๆ

(3) ส่งเสริมให้มีหลักประกันสุขภาพทุกรูปแบบอย่างทั่วถึง และเปิดโอกาสให้มีทางเลือกในการรับบริการทางการแพทย์ทั้งแผนปัจจุบัน และแผนไทย

(4) ส่งเสริมให้มีการปฏิรูประบบสาธารณสุข โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาการแพทย์ไทยในสาขาต่าง ๆ ควบคู่กับการพัฒนาระบบแพทย์แผนปัจจุบัน หรือการแพทย์ผสมผสาน

(5) ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูสุขภาพผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้พิการ และผู้สูงอายุ ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เหมาะสม

(6) ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิด้านบริโภค

(7) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนางานสาธารณสุขทุกด้านโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารจัดการ การควบคุมกำกับ และการประเมินผล ตามแนวทางการสาธารณสุขมูลฐาน ทั้งนี้ เน้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปสู่การมีพฤติกรรมที่ดีต่อสุขภาพอนามัย ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว และชุมชน

(8) ส่งเสริมและสนับสนุนทุกรูปแบบให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาตามเกณฑ์ และวัย คือ 3 – 5 ปี ทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อม เด็กในวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาและสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และอย่างน้อยครั้งหนึ่งได้ศึกษาต่อจนสำเร็จระดับปริญญา หรือสูงกว่า

(9) ส่งเสริมให้ประชาชน ผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้าใจในการกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาในระดับโรงเรียน สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ทั้งศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพกับประชาชนอย่างแท้จริง

(10) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความรู้ต่ำกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ให้ได้รับการศึกษาต่อจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน และส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อจนจบระดับปริญญาตรีอย่างน้อยครั้งหนึ่ง

(11) ส่งเสริมให้พระภิกษุสงฆ์ มีความรู้ขั้นพื้นฐานและระดับปริญญาตรีมากขึ้น ควบคู่กับความรู้ด้านธรรมะ และบาลี ตลอดจนทั้งสนับสนุนให้พระภิกษุสงฆ์ส่วนหนึ่งมีศักยภาพในการเป็นผู้นำในการพัฒนาจิตใจ และเผยแผ่ธรรมะ

(12) ส่งเสริมการปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน ทุกระดับ รวมทั้งการศึกษาสงฆ์ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นการปฏิบัติจริง

(13) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพได้มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างต่อเนื่อง

(14) ส่งเสริมให้โรงเรียน สถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา

(15) ส่งเสริม สนับสนุน ให้หน่วยงานทางการศึกษา สถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา จัดทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิรูปการศึกษา

(16) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนา วัฒนธรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม อย่างเป็นรูปธรรม

(17) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เพื่อรวบรวมสิ่งที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

(18) ส่งเสริมให้หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อบต.) นำหลักธรรม คำสั่งสอนเผยแผ่ไปยังประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลที่รับผิดชอบ

(19) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมประจำตำบลทุกตำบล

(20) ส่งเสริมให้มีการยกย่องคนดีศรีสังคม ที่มีคุณสมบัติในการเป็นแบบอย่างที่ดี มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบและเสียสละต่อสังคมส่วนรวม

(21) ส่งเสริมชุมชนให้มีความเป็นประชาสังคม โดยสนับสนุนแนวคิดให้ประชาชน องค์กรชาวบ้าน และหน่วยงานที่อยู่ในชุมชนให้มีความเข้าใจ และเชื่อมั่นในพลังประชาสังคมที่สามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง ไม่มีข้อจำกัด ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเอง

(22) ส่งเสริมให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อสร้างแนวร่วมและเครือข่ายของการเรียนรู้และความร่วมมือ เพื่อให้เกิดพลังในการจัดการปัญหา

3.3.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) รมรณรงค์ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

(2) สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

(3) ให้ความรู้และเทคนิคการใช้ประโยชน์ป่าไม้อย่างชาญฉลาดและเกิดประโยชน์สูงสุด

(4) ให้ความรู้องค์กรส่วนท้องถิ่น และประชาชน ให้มีความรู้ในการรักษาแหล่งน้ำ และการใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(5) รมรณรงค์ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ และให้ความสำคัญกับการปรับปรุงคุณภาพดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลด เลิก การเผาฟางข้าวในที่นา เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิต ลดค่าใช้จ่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ที่ยั่งยืน

(6) รมรณรงค์ให้ลดการใช้สารเคมีในการเกษตรสนับสนุนให้ใช้วัสดุจากธรรมชาติแทน

- (7) ให้ความรู้เรื่องหนี้แก่ประชาชนทั่วไป และองค์กรส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการควบคุมประชากรหนี้เป็นไปอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ
- (8) รมรณรงค์เผยแพร่วิธีการกำจัดหนี้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการจัดประกวดอุปกรณ์ดักจับหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ใช้ง่าย ปลอดภัย ราคาถูก แล้วสนับสนุนให้มีการนำไปใช้อย่างทั่วถึง
- (9) เผยแพร่สูตรอาหารต่าง ๆ ที่ประกอบจากหนี้ โดยการจัดประกวดการประกอบอาหารจากหนี้ และสนับสนุนให้ประชาชนนำไปใช้อย่างแพร่หลาย
- (10) สนับสนุนความรู้เรื่องการบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลตำบล ให้มีความรู้เรื่องขยะ และระบบการกำจัดขยะ เพื่อให้สร้างความร่วมมือกับประชาชนในการจัดการขยะให้เป็นไปตามระบบ
- (11) สนับสนุนให้มีการนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการเผยแพร่วิธีการที่มีผู้คิดค้นไว้แล้ว และส่งเสริม สนับสนุน หรือสร้างแรงจูงใจให้มีการคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเผยแพร่ต่อไป
- (12) ส่งเสริมให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกกฎระเบียบ หรือมาตรการในการควบคุม และกำจัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ที่เกิดจากการอุตสาหกรรม ให้เหมาะสมกับชนิดของอุตสาหกรรมนั้น ๆ

3.3.6 ด้านการพัฒนาการบริหารและงานบริการ

- 1) รมรณรงค์สร้างจิตสำนึกของข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ปฏิบัติหน้าที่ในการบริการแก่ประชาชน โดยยึดหลักความรวดเร็ว และถูกต้อง
- 2) จัดทำแผนงานโครงการพัฒนาอำเภอของส่วนราชการต่าง ๆ ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นให้ยึดถือข้อมูล จปฐ. กชช. 2 ค. และข้อมูลเครื่องชี้วัดอื่น ๆ เช่น จำนวนประชากร พื้นที่ รายได้ เพื่อแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามความจำเป็นเร่งด่วน ของพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย
- 3) สร้างขบวนการพัฒนาและตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งภาครัฐ เอกชนองค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชน และประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำ และติดตามประเมินผล
- 4) ให้ความสำคัญในการประสานบูรณาการแผนงาน โครงการพัฒนาอำเภอ ของส่วนราชการ หน่วยงานส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประหยัดงบประมาณ บุคลากร ระยะเวลา ดำเนินการ
- 5) ประสานให้มีรถโดยสารประจำทางวิ่งผ่านตัวอำเภอและรถโดยสารปรับอากาศ ถึงกรุงเทพมหานคร

3. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ประกอบด้วย 6 แผนงาน ดังนี้

3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
- เพื่อให้ราคาผลผลิตของประชาชนในตำบลคงมีราคาสูงขึ้น
- เพื่อจัดหาแหล่งเงินทุนให้ราษฎร
- เพื่อให้ประชาชนในตำบลคงมีงานทำและมีอาชีพรองรับ
- เพื่อให้ประชาชนได้รับเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ปลาอย่างพอเพียงและทั่วถึง

2. เป้าหมายการพัฒนา

- ให้ประชาชนมีความรู้ในการทำปุ๋ยชีวภาพใช้เองได้
- ให้ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยอย่างน้อย 23,000 บาท / คน / ปี
- ขอบรับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์ปลาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง

3. แนวทางดำเนินงาน

- ส่งเสริมอาชีพให้ราษฎร
- ให้ความรู้กลุ่มอาชีพในการประกอบกิจกรรมหรืออาชีพอื่น ๆ
- จัดหาเมล็ดพันธุ์พืช, พันธุ์ปลา, วัคซีนป้องกันโรคสัตว์แก่ประชาชน

3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคม

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี และห่างไกลยาเสพติด
- เพื่อให้ประชาชนมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น
- เพื่อให้ประชาชนรู้จักการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีท้องถิ่นดั้งเดิมไว้สืบไป
- เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย
- เพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองในระบอบประชาธิปไตย
- เพื่อให้เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2. เป้าหมายการพัฒนา

- กำหนดให้ตำบลดงบังเป็นตำบลสุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2561
- กลุ่มเด็ก, เยาวชนและประชาชนทั่วไปปลอดยาเสพติด
- ประชาชนในตำบลดงบังมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ประชาชนทุกกลุ่มมีความสนใจด้านศาสนาและวัฒนธรรม
- ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 100 % ในปี 2561
- แกนนำประชาคมทุกหมู่บ้านมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. แนวทางดำเนินงาน

- จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปโดยการประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวและรณรงค์โรคไข้เลือดออก ไข้ฉี่หนู ทุกวันศุกร์ของสัปดาห์
- สนับสนุนน้ำยาเคมีจากองค์การบริหารส่วนตำบลทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ลิตร
- จัดวางท่อระบายน้ำทุกหมู่บ้านตามถนนคอนกรีตสายต่าง ๆ
- จัดหาถังขยะให้ครบทุกหลังคาเรือน
- จัดการแข่งขันกีฬาประจำตำบล
- อบรบเยาวชนตำบลดงบัง ในเรื่องการต้านยาเสพติดทุกหมู่บ้าน
- ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบให้แก่ประชาชนทั่วไป
- ฟื้นฟู รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมให้คงอยู่ตลอดไป

3.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อแก้ไขปัญหาการคมนาคมในตำบลดงบัง ให้มีการคมนาคมที่สะดวกขึ้น

- เพื่อทำการบำบัดและระบายน้ำออกนอกหมู่บ้าน
- เพื่อให้มีไฟฟ้าใช้กันอย่างทั่วถึงในตำบลดงบัง

2. เป้าหมาย

- ตำบลดงบังมีถนนคอนกรีตทุกพื้นที่ในปี พ.ศ. 2564
- วางท่อระบายน้ำในตำบลดงบัง
- เพื่อให้มีไฟฟ้าทุกหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

3. แนวทางการดำเนินงาน

- จัดทำการก่อสร้างถนนคอนกรีต
- จัดวางท่อระบายน้ำในตำบลดงบัง
- ทำการติดตั้งและขยายเขตไฟฟ้า ในตำบลให้ทั่วถึง

3.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ
- เพื่อให้ประชาชนในตำบลดงบัง มีน้ำอุปโภค บริโภคตลอดปี
- เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งในแต่ละฤดูกาล

2. เป้าหมาย

- ประชาชนทุกหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ
- ประชาชนทุกครอบครัวมีน้ำดื่ม 5 ลิตร / คน / วัน
- ประชาชนในตำบลดงบังร่วมมือกันแก้ไขภัยแล้งเบื้องต้น

3. แนวทางการดำเนินงาน

- ทำการขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน
- ขุดแหล่งน้ำเพิ่มเติม
- เจาะบ่อบาดาลในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น
- จัดหาที่เก็บน้ำดื่มส่วนกลาง
- ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ป่า

3.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมืองและการบริการ

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย รัฐธรรมนูญ
- เพื่อให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง

2. เป้าหมาย

- ประชาชนในตำบลดงบังปลอดการซื้อสิทธิ์ขายเสียง 100 % ในปี 2564
- ในการจัดเวทีประชาคมอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง
- มีการประชาสัมพันธ์โดยเวที อบต. สัจจ

3. แนวทางการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โครงการจัดอบรมสาธิตการเลือกตั้ง และให้ความรู้แก่ประชาชน
- จัดเวทีประชาคมทุก ๆ เดือน และการรายงานความก้าวหน้าเป็นรายเดือน
- อบต. สัจจตามความเหมาะสม

3.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. เป้าหมาย

- สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอนุรักษ์ป่า โครงการสีเขียว และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. แนวทางการดำเนินงาน

- ให้ความรู้ประชาชน ตระหนักถึงผลดี ผลเสีย ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ทำแนวเขตป้องกันการบุกรุก

ส่วนที่ 4

การนำแผนพัฒนาสี่ปี

สู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 5 บัญชีโครงการพัฒนา
บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง

ยุทธศาสตร์/แนวทาง	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		รวม 4 ปี	
	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน										
1.1 แนวทางการพัฒนา ก่อสร้าง/ปรับปรุงถนน ก่อสร้าง ก่อสร้าง สะพาน	83	48,096,400	71	47,757,500	57	42,418,600	57	42,418,600	83	48,096,400
1.2 แนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าและโทรศัพท์สาธารณะ	73	3,348,000	26	4280,000	23	9,800,000	23	9,800,000	73	3,348,000
รวม	156	51,444,400	97	52,037,500	80	52,218,600	80	52,218,600	156	51,444,400
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ										
2.1 แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน	32	52,444,000	32	52,037,500	32	52,218,600	32	52,218,600	32	52,444,000
รวม	32	52,444,000	32	52,037,500	32	52,218,600	32	52,218,600	32	52,444,000
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคนและสังคม										
3.1 แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมสาธารณสุข	18	1,617,500	17	1,550,000	17	1,550,000	17	1,550,000	18	1,617,500
3.2 แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	82	7,586,702	73	7,434,702	63	6,911,700	63	6,911,700	82	7,586,702
3.3 แนวทางการพัฒนา สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน	28	1,292,600	18	1,010,000	9	435,000	9	435,000	28	1,292,600
3.4 แนวทางการพัฒนา การนันทนาการและส่งเสริมกิจการกีฬา	8	1,433,000	8	1,433,000	8	1,433,000	8	1,433,000	8	1,433,000
3.5 แนวทางการพัฒนา จัดสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์	4	4,903,600	4	4,903,600	4	4,903,600	4	4,903,600	4	4,903,600
รวม	140	16,833,402	121	16,320,302	102	15,233,300	102	15,233,300	140	16,833,402

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง

ยุทธศาสตร์/แนวทาง	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		รวม 4 ปี	
	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ										
4.1 แนวทางการพัฒนา ก่อสร้างระบบประปา ภาชนะเก็บกักน้ำฝน	49	37,150,000	40	37,150,000	40	37,715,000	40	37,715,000	49	37,150,000
ขุดลอก ก่อสร้างฝายน้ำล้น										
รวม	49	37,150,000	40	37,150,000	40	37,715,000	40	37,715,000	49	37,150,000
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาด้านการเมือง การบริหารงาน										
5.1 แนวทางการพัฒนา การอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ	23	1,727,500	17	1,577,500	17	1,577,500	17	1,577,500	23	1,727,500
5.2 แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น	4	840,000	3	800,000	3	800,000	3	800,000	4	840,000
5.3 แนวทางการพัฒนา จัดหาวัสดุ+ครุภัณฑ์	12	2,309,300	2	2,263,500	6	2,176,000	6	2,176,000	12	2,309,300
รวม	39	4,876,800	22	4,641,000	26	4,553,500	26	4,553,500	39	4,876,800
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม										
6.1 แนวทางการพัฒนา การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	2	160,000	2	160,000	2	160,000	2	160,000	2	160,000
6.2 แนวทางการพัฒนา การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	9	250,000	7	140,000	1	100,000	1	100,000	9	250,000
และสิ่งแวดล้อม										
รวม	11	410,000	9	300,000	3	260,000	3	260,000	11	410,000
รวมทั้งสิ้น	427	163,158,602	386	162,486,302	331	162,199,000	331	162,199,000	427	163,158,602

รายละเอียดโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างการผลิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อปท. ในเขตจังหวัดที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำสาธารณะ โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยว และการจัดการสิ่งแวดล้อม

1. ยุทธศาสตร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1

แผนพัฒนา อบต.สี่ปี
เพื่อเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลง
แผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔)
ครั้ง ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐

ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง
อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

